

Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse

Inhoudsopgave Toelichting

Toelichting	5
Hoofdstuk1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Ligging en begrenzing plangebied	6
1.3 Vigerende plannen	7
1.4 Leeswijzer	9
Hoofdstuk2 Planbeschrijving	10
2.1 De huidige situatie	10
2.2 Verduurzaming zandwinning	11
2.3 Transitie- en bouwfase	11
2.4 Toekomstige situatie	12
2.5 Relatie met andere wetgeving en consequenties	12
Hoofdstuk3 Beleidskader	14
3.1 Rijksbeleid	14
3.2 Provinciaal beleid	16
3.3 Gemeentelijk beleid	18
Hoofdstuk4 Omgevingsaspecten	25
4.1 Algemene beoordeling milieueffecten (m.e.r.)	25
4.2 Milieueffectrapportage	26
4.3 Bedrijven en milieuzonering	32
4.4 Verkeer	33
4.5 Luchtkwaliteit	33
4.6 Geluidhinder	35
4.7 Externe veiligheid	36
4.8 Bodemkwaliteit	37
4.9 Water	38
4.10 Ecologie	40
4.11 Archeologie en cultuurhistorie	43
4.12 Niet gesprongen explosieven (NGE)	44
Hoofdstuk5 Juridische planopzet	46
5.1 Standaard en plansystematiek	46
5.2 Toelichting op de regels	46
Hoofdstuk6 Uitvoerbaarheid	48
6.1 Economische uitvoerbaarheid	48
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	48

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1	Inventarisatie NGE
Bijlage 2	Bodemonderzoek Beetserswijk
Bijlage 3	Bodemonderzoek ZZ
Bijlage 4	Natuurtoets
Bijlage 5	Inrichtingsplan zuidplas
Bijlage 6	Bijlage 6 Participatie en communicatie

Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Kremer Zand B.V. (verder te noemen: Kremer) en de gemeente Westerwolde hebben op 26 januari 2020 een overeenkomst gesloten waarin partijen over en weer inspanningsverplichtingen hebben vastgelegd om er toe te komen dat de klasseerinrichting c.a. bij de bestaande zandwinning zal worden verplaatst naar een lokatie op het bedrijvenpark in Ter Apelkanaal of een andere locatie.

Voor de gemeenschap brengt de realisatie van de verplaatsing met zich dat de landschappelijke en ruimtelijke impact van de zandwinning voor de gemeente, in het bijzonder voor Sellingen afneemt. Hierdoor verbetert de verkeers- en milieusituatie in de omgeving van Sellingen en de noordplas.

De realisering van de verplaatsing is voor Kremer van belang om de voornemens om de bedrijfsprocessen te verduurzamen ten behoeve van een veilige, stille en duurzame continuatie van de zandwinning en aflevering aan de afnemers te realiseren.

Bij de ondertekening van de overeenkomst hebben partijen zich gerealiseerd dat het plan een grote investering van Kremer vergt. Om die reden is in de overeenkomst een financieringsvoorboud opgenomen.

Het voorliggende plan is een concretisering en onderdeel van de uitvoering van de in 2020 gesloten overeenkomst.

Door Kremer is aangegeven dat ten behoeve van de continuïteit van het bedrijf en de economische mogelijkheden om de verplaatsing te realiseren in samenhang met de verplaatsing van de overlast veroorzakende elementen een uitbreiding van de zandwinning noodzakelijk is.

De verdere uitwerking van de plannen heeft geleid tot het voorliggende plan.

Kremer is gespecialiseerd in het winnen en klasseren van zand en grind uit open winning. Kremer exploiteert de zandwinning "De Beetse" te Sellingerbeetse aan de Beetserwijk 10 (gemeente Westerwolde, provincie Groningen). Daarbij is het van belang op te merken dat in dit gebied geconcentreerde hoeveelheden glauconiet houdend zand voorkomt dat verwerkt wordt in hoogwaardige producten ten behoeve van waterzuiveringsprocessen.

De winning van de aanwezige voorraden vormen een belangrijke basis voor de continuïteit van het bedrijf en het voorzien van de gespecialiseerde markt voor dit product. Het spreekt voor zich dat de plek waarop de hoge concentraties van dit zand sterk medebepalend is voor de keuze van de uitbreiding van de zandwinning.

Bedoeling is de bestaande plas met 25 hectare uit te breiden en in samenwerking met Staatsbosbeheer 10 hectare bos aanplanten.

In het plan is meegenomen de verplaatsing van de klasseerinstallatie naar het Bedrijvenpark Zuid-Groningen in Ter Apelkanaal. Hiervoor zijn ook bijkomende werken nodig zoals de aanleg van een tijdelijk zanddepot, een leidingtracé en een transportweg. De benodigde gronden zijn of komen in eigendom van Kremer.

Met deze ontwikkeling komt een einde in zicht van de zandwinning op deze locatie. Met deze laatste uitbreiding vindt een belangrijke verbetering van de leefomgeving plaats, doordat de klasseerinstallatie wordt verplaatst, waardoor ook het vrachtverkeer uiteindelijk van en naar de zandwinning stopt. Bedoeling is dat het zand via een transportleiding naar de nieuwe locatie in Ter Apelkanaal wordt

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

verpompt. Door de aanplant van bos wordt de zandwinplas landschappelijk ingepast en wordt natuur en recreatie verder versterkt.

Met de realisering van de plannen wordt uitvoering gegeven aan de overeenkomst van 20 januari 2020 en de daarin aangegeven doelstelling gerealiseerd.

De manier waarop het zand en grind wordt gewonnen uit de zandwinning wordt niet gewijzigd. Ook is het geen uitbreiding van de productie per uur of dag ten opzichte van de huidige hoeveelheden.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Onderstaande afbeelding toont de bestaande zandwinning (grijze pointer) ten opzichte van de omgeving.

Afbeelding 1.1: Ligging plangebied globaal ten opzichte van de omgeving (bron: Google Maps).

Het bestemmingsplan voor de uitbreiding is een onderdeel van het totaalproject, zoals dat hiervoor is beschreven. Het plangebied beperkt zich hier tot de gronden ten westen van de huidige zandwinning en voor een deel achter de woningen aan de Beetserwijk. Het betreft hier globaal het gebied ten zuidwesten van de huidige zandwinning.

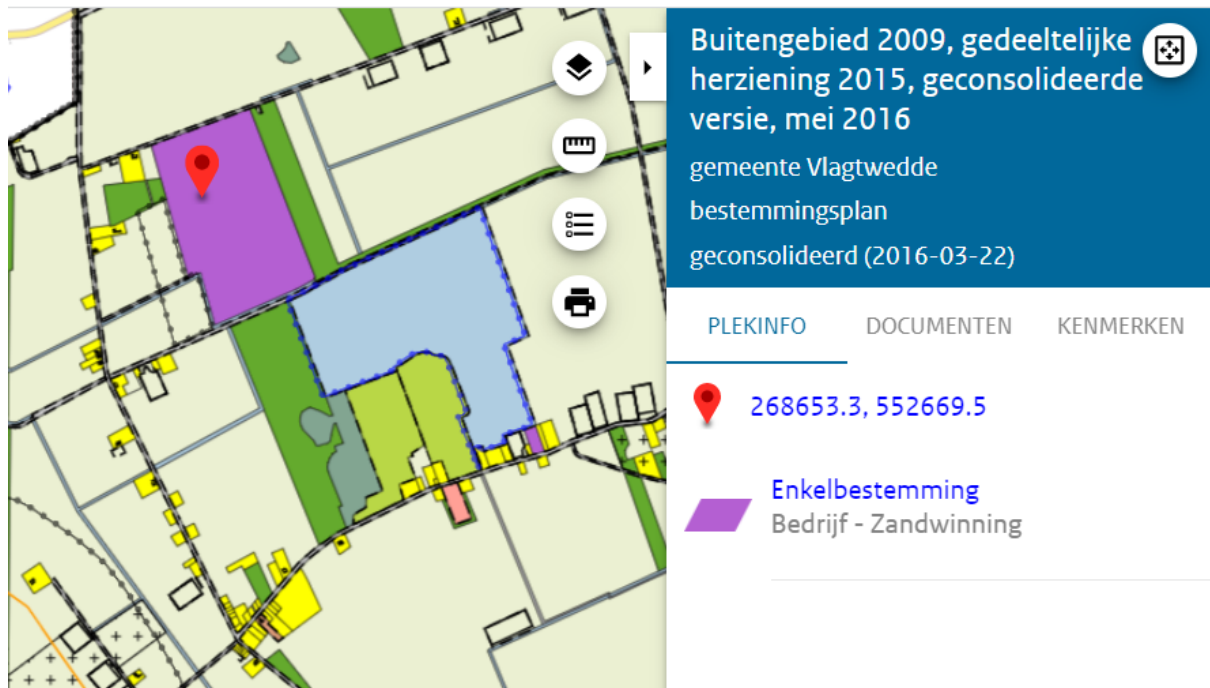
Afbeelding 1.2 Begrenzing (gele markering) plangebied op basis van topografische ondergrond.

Het plangebied betreft de bestaande zandwinning met de noodzakelijke uitbreidingen aan de west- en zuidzijde hiervan. De gele lijn vormt de begrenzing van het plangebied voor wat betreft de feitelijke zandwinning. De woningen en het agrarisch bedrijf in het tussengebied van de zandwinning aan de Beetserweg worden niet meegenomen bij dit plan.

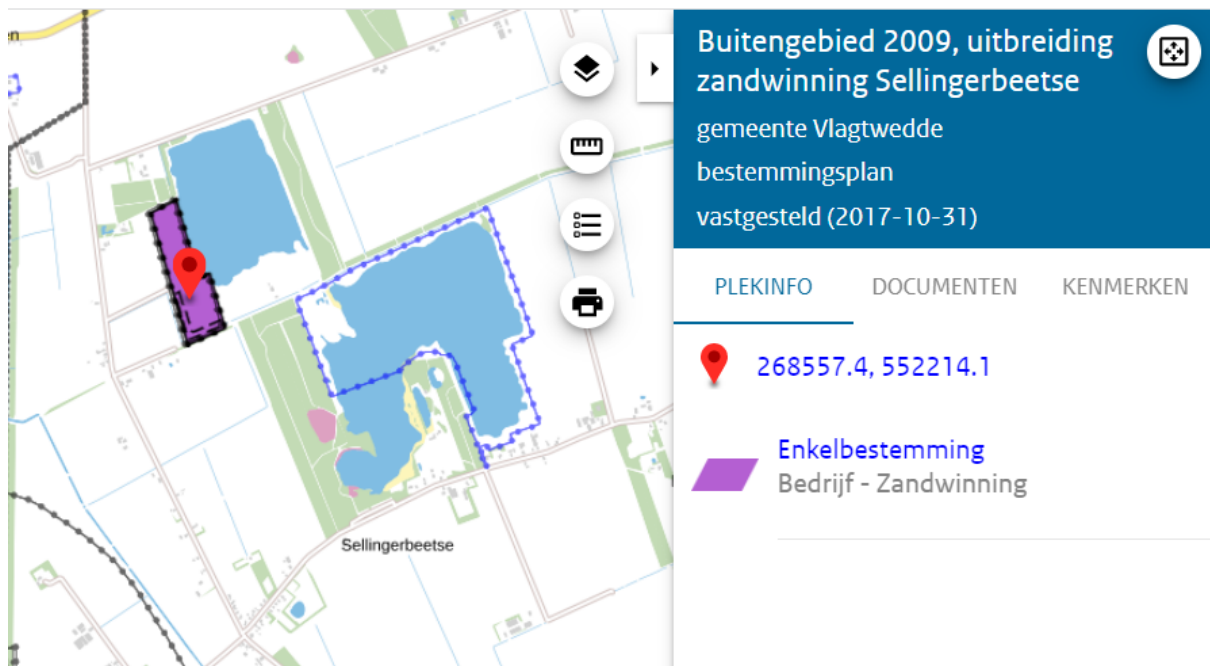
Het gebied van de uitbreiding betreft nu landbouwgronden. Deze gronden zijn of worden aangekocht en ontwikkeld tot bos en water. In totaliteit bedraagt de oppervlakte van de uitbreiding 35 hectare. Ongeveer 25 hectare hiervan wordt water.

1.3 Vigerende plannen

Op het plangebied zijn van toepassing het bestemmingsplan 'Buitengebied 2009, gedeeltelijke herziening 2015, geconsolideerde versie, mei 2016' en het bestemmingsplan 'Buitengebied 2009, uitbreiding zandwinning Sellingerbeetse', beiden van de voormalige gemeente Vlagtwedde.

Afbeelding 1.3: Fragment verbeelding huidige zandwinning (bron: Ruimtelijke Plannen)

Afbeelding 1.4: Fragment verbeelding uitbreiding zandwinning (bron: Ruimtelijke Plannen)

De zandwinning zelf met uitbreiding heeft de bestemming 'Bedrijf - Zandwinning'. Deze bestemming blijft ook gehandhaafd en heeft aan de oostzijde van de bestaande waterwinning een kleine correctie ondergaan. Eerder werd nog van de bestemming 'Bos' uitgegaan, maar dit is nu gewijzigd in 'Bedrijf - Zandwinning' en komt daarmee overeen met de werkelijk en vergunde situatie.

De bestaande zandwinning in het noord-westelijk gebied zal worden uitgebreid in westelijke en zuidwestelijke richting. Op deze gronden rust een bestemming 'Agrarisch - 1' (zie hiervoor afbeelding

1.3). De agrarische bestemming geeft geen mogelijkheid tot zandwinning.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van de toelichting wordt de huidige situatie in het plangebied beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 het beleidskader van Europa, het Rijk, de provincie en gemeente Westerwolde uiteen gezet. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de omgevingsaspecten die voor dit plangebied relevant zijn. Hoofdstuk 5 beschrijft de juridische opzet waarbij de plankaart en planregels worden besproken. Tot slot volgt in hoofdstuk 6 een beschrijving van de uitvoerbaarheid van het plan en de resultaten van de inspraak en overleg.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 De huidige situatie

Kremer is een bedrijf dat gespecialiseerd is in het winnen en klasseren van zand en grind uit open winning. Kremer exploiteert sinds de jaren '90 van de vorige eeuw de zandwinning "De Beetse" te Sellingerbeetse aan de Beetserwijk 10 (gemeente Westerwolde, voorheen gemeente Vlagtwedde).

Klasseren is het door middel van hoogwaardige natte en/of droge scheidingstechnieken het materiaal op gewicht/diameter in fracties verdelen en wassen.

De huidige zand- en grindwinning bestaat uit een winplas van zo'n 26 hectare. Het totale gebied wat nu voor zandwinning is vergund bedraagt daarbij bijna 40 hectare. Het deel van 14 hectare wat nu nog geen onderdeel uitmaakt van de plas betreft met name de zuidelijke oever waar de installaties staan.

In de waterplas is een elektrische zandzuiger aanwezig. Zand en grind dat uit de plas wordt gewonnen, wordt via een drijvende leiding naar de wal gepompt. Op de wal, de zuidoever, is een elektrisch aangedreven klasseerinstallatie aanwezig. Hier wordt het natte zand en grind gescheiden in verschillende materialen en op korrelgrootte. Vanuit verschillende depots en silo's wordt het materiaal verladen met een diesel aangedreven wiellader in vrachtwagens. Deze rijden leeg naar de zandwinning en verzorgen transport naar afnemers van het materiaal. Daarbij rijden de vrachtwagens over het lokale wegennet naar de provinciale weg N386 (Veendam – Ter Apel) en verder.

Voor de huidige bedrijfsvoering zijn vergunningen en toestemmingen verleend in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Ontgrondingenwet en de Wet natuurbescherming.

Het bestemmingsplan bestemt de in gebruik zijnde percelen voor de huidige functie; zandwinning. In de huidige situatie kan de zandwinning plaatsvinden tot medio 2035.

Afbeelding 2.1: Ligging huidige zandwinplas en klasseerinstallatie (bron: Luchtfoto Cyclomedia 2020)

2.2 Verduurzaming zandwinning

Door de gemeente Westerwolde en Kremer Zand B.V. is een verklaring overeengekomen op 16 januari 2020. Kremer is voornemens om de bedrijfsprocessen te verduurzamen ten behoeve van een veilige, 'stille' en duurzame continuatie van de zandwinning en aflevering aan de afnemers door de volgende activiteiten:

1. de afname van GroenLeven van de op de Zuidplas opgewekte groene stroom;
2. het verwijderen van de zandklasseerinstallatie, de zanddepots en het bijbehorende verkeer van de bedrijfslocatie te Sellingen en uit de omgeving van Sellingen;
3. het concentreren van de zandklassering, het drogen van zand en het transporteren naar de afnemers op en vanaf een centrale, goed ontsloten bedrijfslocatie;
4. het elektrificeren van processen die thans op basis van gas of diesel worden aangedreven.
5. De gemeente Westerwolde en Kremer Zand B.V. zullen zich daarbij inspannen dit uiterlijk 31 december 2024 mogelijk te maken. De genoemde partijen zullen deze verklaring nog uitwerken in een (anterieure) overeenkomst.

Om genoemde verduurzaming mogelijk te maken dient Kremer Zand B.V. investeringen te doen. In dat kader is besloten de huidige Noorplas uit te breiden. Door de zandwinning te continueren, echter in ruimte en tijd te begrenzen, is het plan haalbaar. Ook is gezorgd voor een landschappelijke inpassing van de Noordplas met uitbreiding, waarmee het plan recht doet aan de omgeving, inclusief de ecologie ('Waar ook de Natuur wint'). Het bestemmingsplan legt de regels vast voor het plan. Zo is in artikel 3.3.1 opgenomen dat de landschappelijke inrichting conform Bijlage 5 binnen 5 jaar is uitgevoerd. Voorgaande houdt in dat de oevers zijn gegraven, beplant en definitief zijn ingericht. Verder zal ook binnen diezelfde periode de klasseerinrichting zijn verwijderd en kan deze ook niet elders binnen het plangebied actief meer zijn.

Door Kremer Zand B.V. is een principeverzoek gedaan om medewerking aan de gemeente Westerwolde op 26 april 2021 om aan het plan tot uitbreiding van de zandwinning in westelijke richting en de uitbreiding van het bosgebied met als uitgangspunt de benodigde procedures onder de op dit moment geldende wetgeving te doorlopen. De gemeente heeft schriftelijk met een principetoezegging gereageerd op 29 juni 2021. Het principeverzoek en de principetoezegging vormen de basis voor dit bestemmingsplan.

2.3 Transitie- en bouwfase

Het is de bedoeling om met dit bestemmingsplan stappen te zetten naar een nieuwe situatie. De transitie- en bouwfase heeft normaliter een doorlooptijd van zes maanden, even afhankelijk van de weersomstandigheden. Gedurende het proces zullen een aantal activiteiten gelijktijdig plaatsvinden, maar het proces kan grofweg opgedeeld worden in de volgende onderdelen:

1. aanleg tijdelijk depot
2. aanleg leidingstracé en transportweg
3. verplaatsen huidige klasseerinstallatie
4. opbouw van de klasseerinstallatie

Aanleg tijdelijk depot

Op enig moment zal de zandwinning buiten bedrijf worden gesteld, noodzakelijk om verplaatsing van de klasseerinstallatie mogelijk te maken. Ook de zandzuiger zal buiten bedrijf zijn. Om de periode waarin het bedrijf stil ligt te overbruggen zal een tijdelijk depot worden aangelegd voor zand en grind.

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

Aanleg leidingtracé en transportweg

Er wordt een leiding aangelegd tussen de zandwinning en het Bedrijventerrein Zuid-Groningen te Ter Apelkanaal. Het gaat om een traject tussen de 2.000 en 2.500 meter lang. Het leidingtracé bestaat uit drie leidingen en twee tot vier elektrakabels. Het tracé met de buizen wordt verdiept aangelegd, zodat de buisleidingen aan het oog worden onttrokken. De elektrakabels worden uiteraard ondergronds gelegd. In verband met het borgen van de veiligheid wordt het tracé waar nodig voorzien van een afrastering.

Verplaatsen huidige klasseerinstallatie

De klasseerinstallatie op het terrein wordt gedemonteerd. Het terrein wordt geëgaliseerd.

Opbouw van klasseerinstallatie

Op het Bedrijventerrein Zuid-Groningen wordt de klasseerinstallatie weer opgebouwd. Mogelijk worden bepaalde onderdelen vervangen. De installatie wordt als passend gezien binnen het bedrijventerrein.

2.4 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie is op de zandwinlocatie enkel nog de zandzuiger aanwezig op de winplas. De zandzuiger wordt met een drijvende leiding verbonden met het leidingtracé. Hiermee wordt bereikt dat er geen vrachtverkeer meer van en naar de zandwinning gaat. De vervoersbewegingen blijven beperkt tot een motorvlet op de winplas, die de machinist naar en van het werk haalt. Incidenteel vinden met deze boot ook metingen plaats en kunnen verkeersbewegingen nodig zijn om de transportleiding in te korten of te verlengen.

Het zuidelijk terrein waar voorheen de klasseerinstallatie stond wordt ook ontgrond en winplas wordt naar het westen en zuiden vergroot. Hiertoe wordt (landbouw)grond aangekocht. Een deel van deze gronden wordt aangeplant met bos in overleg met Staatsbosbeheer. Het doel hiertoe is tweeledig, namelijk landschappelijke inpassing van de zandwinning en houtproductie. De overige gronden zullen stapsgewijs, met een tempo van 1 tot 1,5 hectare per jaar worden afgeruimd, zodat het onderliggende winbare zand wordt gewonnen. De oevers zullen zo spoedig mogelijk worden afgewerkt, zodat natuurontwikkeling al in een vroeg stadium kan beginnen en zichtbaar wordt in de eerste jaren.

2.5 Relatie met andere wetgeving en consequenties

De uitbreiding van de zandwinning omvat meer dan alleen dit bestemmingsplan. Om de zandwinning te realiseren en om de bestaande zandwinning bijvoorbeeld landschappelijk in te passen zijn meerdere vergunningen en procedures noodzakelijk.

Zo zal de landschappelijk inpassing en de daaraan gekoppelde randvoorwaarden worden vastgelegd in de noodzakelijk ongrondingsvergunning. De inpassing zal overeenkomstig Bijlage 5 worden gerealiseerd.

Kijkend naar het gebruik van de zandwinning, dan mag in de noordplas niet worden gezwommen, zolang de zandwinning hier nog operationeel is. Hier zijn ook geen voorzieningen voor zwemmen. Deze voorzieningen zijn wel aanwezig in de zuidplas. Ook de toegang en het gebruik van de beide plassen wordt aan banden gelegd door hiervoor voorschriften op te nemen in de Ontgrondingsvergunning en de Wabo-milieuvergunning. Hierbij moet bijvoorbeeld ook gedacht worden aan bebording, afzetting op kritische plekken en toezicht door de ontgronder.

Belangrijkste wijziging binnen de zandwinning is verplaatsing van de klasseerinrichting naar het

bedrijventerrein. In de huidige (deze) bestemmingsplanomschrijving maakt de klasseerinrichting geen onderdeel meer uit van de bestemming Bedrijf - Zandwinning. Op basis van het voorgaande valt de klasseerinrichting onder het overgangsrecht en kan daardoor het gebruik worden voortgezet. Echter de uitbreiding van de zandwinning is slechts één onderdeel van het gehele veranderproces. De verplaatsing van de klasseerinrichting en de noodzakelijk leidingen tussen het bedrijventerrein en de zandwinning vormen de andere onderdelen. Door verplaatsing van de klasseerinrichting wordt het overgangsrecht in tijd beperkt. Om de noodzakelijke stappen in het gehele proces zeker te stellen is tussen de gemeente en Kremer een overeenkomst afgesloten, waarin ook een planning is opgenomen.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. De SVIR heeft diverse nota's vervangen, zoals de Nota Ruimte en Nota Mobiliteit. Ook zijn met de SVIR de ruimtelijke doelen en uitspraken vervallen die zijn benoemd in de Agenda Landschap, Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta. In het SVIR is de visie van de rijksoverheid op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 aangegeven. Dit betreft een nieuw, integraal kader dat de basis vormt voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In het SVIR is gekozen voor een meer selectieve inzet van het rijksbeleid dan voorheen. Voor de periode tot 2028 zijn de ambities van het Rijk in drie rijksdoelen uitgewerkt:

- vergroten van de concurrentiekracht door versterking van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- verbeteren van de bereikbaarheid;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Bij deze aanpak hanteert het Rijk de filosofie die uitgaat van vertrouwen, heldere verantwoordelijkheden, eenvoudige regels en een selectieve rijksbetrokkenheid. Zo laat het Rijk de verantwoordelijkheid voor de afstemming tussen verstedelijking en groene ruimte op regionale schaal over aan provincies. Daarmee wordt bijvoorbeeld het aantal regimes in het landschaps- en natuurdomein fors ingeperkt.

In totaal heeft het Rijk in deze structuurvisie 13 nationale belangen benoemd, waarvan er één is gerelateerd aan de exploitatie van zandwinnings, namelijk:

Nationaal belang 4: Efficiënt gebruik van de ondergrond

Over dit nationale belang is het volgende geschreven: "Er is een blijvende behoefte aan winning van oppervlakedelfstoffen uit de Nederlandse land- en zeebodem. De mogelijkheden voor import zijn beperkt en de winningsmogelijkheden zijn ongelijk verdeeld in Nederland. De winning van oppervlakedelfstoffen dient daarom een nationaal belang. Voor de Noordzee is dit geregeld in het Nationaal Waterplan. Voor het landelijk gebied en de grote wateren is het belangrijk dat maatschappelijk aanvaardbare winmogelijkheden worden benut. Winning van oppervlakedelfstoffen wordt daarom verbonden met andere ontwikkelingen zoals recreatie, water, woningbouw en natuur.

Met het afbouwen van de rijksregie in 2003 is de rol van de markt toegenomen. Het Rijk monitort nog wel de ontwikkelingen en bepaalt op basis hiervan of een ruimtelijke interventie via het instrumentarium van de Wro nodig is."

Voor het efficiënt gebruik van de ondergrond is bovendien verwezen naar de Rijksstructuurvisie Ondergrond die in ontwikkeling is. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is hierover het volgende gemeld: "In de Rijksstructuurvisie Ondergrond worden de nationale belangen in de ondergrond van het Nederlandse vasteland en de Noordzee benoemd, inclusief de gebruiksmogelijkheden die maar op een beperkt aantal locaties aanwezig zijn. Dit betreft bijvoorbeeld opslag van diverse stoffen waar een vergunning op basis van de Mijnbouwwet voor nodig is, ontgrondingen en grondwaterbescherming."

3.1.2 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

De Rijksoverheid werkt aan de Omgevingswet. De Omgevingswet bundelt alle huidige wetten over de leefomgeving. Daarbij hoort ook de Rijksvisie op de leefomgeving: de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI geeft richting aan de grote opgaven die de inrichting van ons land de komende dertig jaar na 2020 ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van ongeveer 1 miljoen nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van een circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving.

In dit kader heeft het Rijk duurzame winning van bouwgrondstoffen als 'nationaal belang' aangemerkt in de NOVI:

'Om onze economie toekomstbestendig te houden en te verduurzamen, is het van nationaal belang dat de transitie naar een circulaire economie plaatsvindt. Een circulaire economie is gericht op het langer in de productieketen houden van grondstoffen, waaronder bouwgrondstoffen. Duurzame winning van (bouw)grondstoffen is onderdeel van dit nationaal belang'.

3.1.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De doorwerking van het ruimtelijk beleid wordt geregeld met een algemene maatregel van bestuur (AMvB); het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De regels zijn bedoeld om op lokaal niveau in bestemmingsplannen te worden verwerkt. Het betreft onderwerpen op het gebied van de hoofdinfrastructuur (reserveringen rond hoofdwegen en hoofdspoorwegen, vrijwaring rond rijksvaarwegen en hoofdbuisleidingen), de elektriciteitsvoorziening, het vereenvoudigde regime van de ecologische hoofdstructuur en waterveiligheid (bescherming van primaire waterkeringen en bouwbeperkingen in het IJsselmeergebied).

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is de AMvB die het inhoudelijke beleidskader van de rijksoverheid vormt over ruimtelijke ordening.

3.1.4 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de voorloper van de NOVI, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6, lid 2) opgenomen. Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij geldt een motiveringsvereiste voor het bevoegd gezag als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt. Om de ontwikkeling adequaat te kunnen toetsen aan de ladder is het noodzakelijk inzicht te geven in de begrippen 'bestaand stedelijk gebied' en 'stedelijke ontwikkeling'.

In het Bro zijn in artikel 1.1.1 definities opgenomen voor:

bestaand stedelijk gebied:

'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'.

stedelijke ontwikkeling:

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'.

De Ladder voor duurzame verstedelijking niet van toepassing, er wordt namelijk geen woning toegevoegd en er is geen sprake van een stedelijke ontwikkeling. Het gaat uitsluitend om een functiewijziging zonder toename van bebouwingsmogelijkheden.

3.1.5 Conclusie:

De voorgenomen ontwikkeling sluit aan bij het nationaal belang 'efficiënt gebruik van de ondergrond' en bij een duurzame winning van (bouw)grondstoffen. De zandwinning is verbonden met andere ontwikkelingen zoals recreatie en natuur.

In het Barro staan geen regels en onderwerpen die van toepassing zijn of betrekking hebben op het voornemen. De ladder voor duurzame verstedelijking is niet van toepassing.

Het plan is in overeenstemming met het rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

Het provinciaal beleid van de provincie Groningen is terug te vinden in verschillende plannen. Het belangrijkste plan vormt de Omgevingsvisie Groningen en de Omgevingsverordening provincie Groningen.

3.2.1 Omgevingsvisie Groningen 2016 - 2020

De Omgevingsvisie is op 1 juni 2016 door Provinciale Staten vastgesteld. Vastgesteld kan worden dat de visie hierna een aantal keren is gewijzigd en geactualiseerd. De meest recente actualisatie is van februari 2022 en is inhoudelijk nauwelijks gewijzigd. De visie bevat een integrale termijnvisie op de leefomgeving.

De Omgevingsvisie is een nota waarin het beleid is vastgelegd voor de inrichting en het beheer van de leefomgeving in de provincie. De Omgevingsvisie gaat over het milieu, verkeer en vervoer, ruimte, en water en vormt de basis voor de meeste plannen die de komende jaren gemaakt gaan worden.

Een belangrijk doel van de Omgevingsvisie is om op strategisch niveau samenhang aan te brengen in het beleid voor de fysieke leefomgeving. Daarom zijn in de Omgevingsvisie zoveel mogelijk de visies op verschillende terreinen zoals ruimtelijke ontwikkeling, landschap en cultureel erfgoed, natuur, verkeer en vervoer, water, milieu en gebruik van natuurlijke hulpbronnen samengevoegd en inhoudelijk met elkaar verbonden. Er zijn ook onderdelen opgenomen van het provinciale beleid voor economie, energie en cultuur en welzijn, voor zover die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. In deze Omgevingsvisie is al het provinciale beleid dat op een of andere manier raakt aan de fysieke leefomgeving geformuleerd en geordend in vijf samenhangende thema's en elf provinciale 'belangen'.

Een van de provinciale belangen is gerelateerd aan zandwinning; 'Streven naar een zorgvuldig gebruik van de ondergrond en een veilige winning en opslag van (delf)stoffen'.

Zandwinningen en andere ontgrondingen vinden sinds vele jaren in de provincie plaats op een beperkt aantal regionale winplaatsen. Als bevoegd gezag verleent de provincie hiervoor vergunningen. Nieuwe vergunningen voor ontgrondingen worden alleen verleend als deze bredere maatschappelijke doelen dienen, zoals natuurontwikkeling- en recreatieprojecten of waterpartijen, en/of als sprake is van

bijzondere omstandigheden zoals winning/toepassing van delfstoffen met een unieke kwaliteit. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de ruimtelijke kwaliteit en multifunctionaliteit.

Sellingerbeetse is een van de regionale winplaatsen waar via relatief ondiepe ontgroning zand en (elders) klei te winnen is. Deze delfstoffen worden vooral toegepast als filterzand in drinkwaterzuiveringsinstallaties, in de bouw, bijvoorbeeld als beton- en metselzand of als instrooizand bij sportaccommodaties. Ontgroningen hebben vaak ingrijpende gevolgen voor het landschap. Deze krijgen na beëindiging van de winning een bestemming (bijvoorbeeld natuur en recreatie) op basis van de beëindigingsplannen die in overleg met gemeente en waterschap worden opgesteld.

3.2.2 Omgevingsverordening Groningen 2016

Gelijktijdig met het vaststellen van de Omgevingsvisie is de bijbehorende Omgevingsverordening provincie Groningen in 2016 vastgesteld. Ook voor de omgevingsverordening geldt dat deze daarna verschillende keren partiel is gewijzigd of geactualiseerd. De meest recente wijziging is in februari 2022 geweest. De omgevingsverordening bevat regels voor de fysieke leefomgeving in de provincie. De regels richten zich op de thema's ruimtelijke ordening, water, infrastructuur, milieu en ontgroningen. De omgevingsverordening is nauw verbonden met de Omgevingsvisie.

Op basis van de omgevingsverordening kan de zandwinning worden gezien als nieuwe stedelijke ontwikkeling ten opzichte van het voorheen geldende bestemmingsplan als nieuw planologisch beslag op de ruimte door uitbreiding van de bouw mogelijkheden of wijziging van de gebruiksmogelijkheden van substantiële aard en omvang ten behoeve van:

1. niet-agrarische bedrijven, woningen, kantoren;
2. voorzieningen voor de uitoefening van detailhandel, zaalsport en vrijetijdsbesteding, dienstverlening, horeca;
3. instellingen voor onderwijs, zorg, cultuur, of bestuur;
4. andere stedelijke voorzieningen.

Verder kan worden opgemerkt dat de locatie van de uitbreiding van de zandwinning in het buitengebied ligt en valt binnen het verbod van artikel 2.13.1 lid 1. In datzelfde artikel zijn echter uitzonderingen op het verbod opgenomen, voor zover het betreft het winnen, het opslaan van water, grondwater of delfstoffen.

3.2.3 Zand in Balans

De provincie Groningen heeft haar ontgroningenbeleid neergelegd in het document met de titel "Zand in balans (1998)" en de subtitel "Bouwstenen voor een evenwichtig ontgroningenbeleid". De provincie Groningen kent het systeem van centrale winningen. Hierbij zijn locaties aangewezen waaruit de behoefte aan zand moet kunnen worden voldaan. De verwachting wordt uitgesproken dat de centrale winplaatsen de komende jaren in de reguliere zandbehoefte kunnen voorzien. Deze voorspelling die is uitgesproken in 1998 blijkt goed te kloppen. Zandwinning Sellingerbeetse is in het beleid aangewezen als regionale winplaats.

3.2.4 Conclusie:

Vastgesteld kan worden dat het plan voor uitbreiding van de zandwinning in overeenstemming is met de uitgangspunten uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie van de gemeente Westerwolde is in december 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. De Omgevingsvisie moet richting gaan geven aan een later te ontwikkelen Omgevingsplan van Westerwolde. De gemeente streeft naar een gebiedsbenadering waarbij gebieden een kwaliteit hebben die past bij het gebied en de kernwaarden en die tevens afhankelijk is van de ambitie vastgelegd in de visie. De gebruiksvormen waarvoor gebieden worden onderscheiden zijn op hoofdlijnen:

1. natuur en landschap;
2. natuur inclusieve landbouw;
3. landbouw en landschap;
4. landschap rond bebouwing;
5. werken;
6. wonen.

In de Omgevingsvisie wordt de zandwinning niet genoemd. De Omgevingsvisie Westerwolde noemt de zandwinning niet, en vormt dus ook geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling. Wel is helder dat verplaatsing van de klasseerinstallatie naar Bedrijventerrein Zuid-Groningen logisch is (en ook tussen Kremer en de Gemeente overeengekomen) en het (op termijn) afronden van de ontgroning, met inbegrip van de inrichting tot natuur en water, passend is gelet op de ambities van de gemeente Westerwolde.

Relevant voor de ontwikkeling zijn het bestemmingsplan Buitengebied 2009 en het voorontwerp bestemmingsplan Bedrijvenpark Zuid-Groningen van de gemeente Westerwolde.

Voor uitbreiding van de zandwinning is voorzien in wijziging van het bestemmingsplan Buitengebied op initiatief en kosten van Kremer. Voor de aanleg van het leidingtracé en de weg (voor regelmatige inspecties van de leidingen en 4 weken per jaar transport van grond afkomstig van het afruimen voor zandwinning) zal een Wabo-vergunning worden aangevraagd betreffende de aanleg, gebruik en amoveren alsmede het afwijken van het bestemmingsplan.

Conclusie:

De uitbreiding van de zandwinning wordt gezien als passend binnen de geformuleerde uitgangspunten in de structuurvisie.

3.3.2 Gebiedsvisie Sellingerbeetse

Op 26 januari 2016 heeft de gemeenteraad van Vlagtwedde een besluit genomen ten aanzien van een door Arcadis opgestelde Gebiedsvisie Sellingerbeetse.

Het doel van deze gebiedsvisie is geweest om vooraf te bepalen op welke wijze het gebied zich gaat ontwikkelen in plaats van te reageren op een provinciale aanwijzing voor zandwinning.

In het raadsvoorstel is ten aanzien van de voorzetting van de zandwinning in dit gebied overwogen:

- De gevolgen van verdere zandwinning voor het landschap zijn groot. Er worden grote gaten geslagen en diepe plassen gecreëerd. Landschappelijk gezien is het wenselijk om zandwinning plaats te laten vinden op locaties waar de ruimtelijke kwaliteit minder in het geding komt.

Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse

- Een dergelijke industriële activiteit past niet bij de inzet die de gemeente pleegt op het gebied van het herstel van de EHS, recreatie en toerisme;
- Negatieve effecten als geluidsoverlast, hoge zandbergen, onafgewerkte oevers en een fabriek in het landschap zullen het gebied nog decennia domineren en dat wordt onwenselijk geacht.

De overwegingen hebben er toe geleid dat ingestemd is met een uitbreiding van de zandwinning waardoor de zandwinning (en klassering en afvoer per as) nog voortgezet zou kunnen worden tot en met 2036.

Voor de beoordeling van de plannen waarin dit bestemmingsplan voorziet is het van belang na te gaan wat de juridische betekenis is van de visie en of, en in welke mate, de realisering van de plannen bijdraagt aan het wegnemen van de nadelige effecten van de zandwinning die geleid hebben tot de in het raadsvoorstel opgenomen overwegingen en de daaruit voortvloeiende keuze voor een slechts beperkte uitbreiding van de zandwinning.

Daarbij is het allereerst van belang inhoud te geven van de (juridische) betekenis van de visie.

In het voorstel aan de gemeenteraad is bij de gebiedsvisie daarover het volgende gesteld:

“De visie is geen wettelijke planvorm zoals bedoeld in de wet op de ruimtelijke ordening. Het is beoogd als opmaat voor in de toekomst te wijzigen planvormen, en gemeentelijk en provinciaal beleid. Doel van het document is om vooraf te bepalen op welke wijze het gebied zich gaat ontwikkelen, in plaats van te reageren op een provinciale aanwijzing voor zandwinning.”

en

“Deze visie is de wens voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied, maar heeft op zichzelf geen wettelijke status. Wanneer de visie wordt verwerkt in beleidsplannen, bijvoorbeeld op het gebied van cultuurhistorie, landbouw of recreatie of in bestemmingsplannen zijn er bezwaar- en/of beroepsmogelijkheden.”

Intentie gebiedsvisie

De samenstelling van deze visie is geen andere geweest dan te beslissen over de toekomstige mogelijkheden van de zandwinning, in het perspectief van de te verwachten en gewenste ontwikkelingen in het gebied gelegen tussen de Jipsingboertangerweg, de Ruiten Aa, de Borgerweg en de grens met de gemeente Stadskanaal.

Toekomstige ontwikkelingen en besluitvorming

Voor wat betreft de toekomstige ontwikkelingen wordt er vanuit gegaan dat de Zuidplas op korte termijn wordt verlaten door de zandwinner, zodat zand- en grindwinning hier tot een einde komt. Voor de lange termijn geldt dat na afloop, van de huidige aan de zandwinner vergunde mogelijkheden, de Noordplas wordt afgewerkt en opgeleverd.

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

Tussen de Noord- en Zuidplas kan recreatieve differentiatie ontstaan, waarbij er voor gekozen wordt om hoog-dynamische en/of gemotoriseerde vormen van recreatie op of rond de zandwinplassen uit te sluiten, of slechts minimaal toe te staan.

Door behoud en waar mogelijk te versterken van de landschappelijke kwaliteiten en door een goede ontsluiting voor wandelen en fietsen biedt het gebied rondom de Zuid- en Noordplas een goede basis voor verdere ontwikkeling van kleinschalige recreatie, waarbij de nadruk ligt aan de recreatieve 'assen' Beetserwijk en Beetserweg.

De raad heeft besloten:

1. kennis te nemen van de Gebiedsvisie Sellingerbeetse, opgesteld door Arcadis, en
2. in te stemmen met het eindbeeld variant 1, aangevuld met een beperkte uitbreidingsmogelijkheid voor zandwinning indien landschappelijk inpasbaar.

Juridische consequenties

Nu expliciet is gesteld dat de visie geen wettelijke status heeft en ook niet door de gemeenteraad als zodanig is vastgesteld en (slechts) heeft geleid tot een keuze voor een daarin genoemde variant met een uitbreiding van de zandwinning aan de westzijde van de Noordplas, kan een afwijking van deze visie zoals voor het zonnepark, dan wel welke andere toekomstige ontwikkeling in het gebied dan ook, geen juridische gevolgen hebben.

Vervolgens is de vraag aan de orde in hoeverre de voorliggende plannen al dan niet strijdig zijn met de beleidsmatige keuzes die in de gebiedsvisie zijn opgenomen en die geleid hebben tot het besluit over de gekozen variant

Toetsing aan Variant 1 van de gebiedsvisie.

Gebiedsvisie Sellingerbeetse Variant 1 gaat uit van behoud en ontwikkeling van de huidige (2016) kwaliteiten. Daarbij gaat het blijkens de bijbehorende schets om:

- Recreatief netwerk gekoppeld aan waardevolle ontginningsstructuur met beplantingen (Bosweg-zandpad)
- Behoud karakteristieke eenheid Zevenmeersveenweg (cultureel erfgoed)
- Recreatieve elementen (ven, kamp De Beetse, camping, horeca, strand)

De gebiedsvisie draagt bij aan de versterking en ontwikkeling van:

- Beetserweg als belangrijke recreatieve drager.
- Beetserwijk als nieuwe vaarverbinding kleine bootjes en belangrijke recreatieve drager voor langzaam verkeer
- Nieuwe kleinschalige recreatieve ontwikkelingen indicatief aangegeven
- Nieuwe langzaamverkeersverbindingen
- Veilige fietsverbinding Voorbeetseweg

Een langdurig onafgewerkte zandplas met industriële verwerking van zand past in beginsel niet in het gebied.

In 2016 is niet voorzien dat het verplaatsen van de industriële verwerking en het te niet doen van de negatieve effecten als geluidsoverlast, hoge zandbergen, onafgewerkte oevers en een fabriek in het landschap, in de rede zou kunnen liggen.

Het voorliggende plan komt tegemoet aan alle bezwaren die er destijds toe hebben geleid om de zandwinning te beperken. Het plan voorziet in het uit het gebied verwijderen van de klasseerinstallatie en bijhorende zandopslagen en het kiezen van een andere vorm van afvoer van zand waardoor de overlast van vrachtverkeer van en naar de zandwinning wordt beëindigd. Ook voorziet het plan in het realiseren van een landschappelijke inpassing in de aanvangsfase van de uitbreiding waardoor optisch de eindsituatie al wordt bereikt op een moment dat de zandwinning nog maar in een beginfase is.

Daarmee wordt voldaan aan belangrijke elementen uit de visie.

Conclusie:

Op grond van het vorenstaande kan geconcludeerd worden, dat realisering van het project aangemerkt dient te worden als een nieuwe ingreep in het landschap, die in 2016 niet was voorzien, maar die door de gesloten overeenkomsten en ontwikkelingen in een ander daglicht is komen te staan.

Verder kan worden vastgesteld dat de realisering van het project geen van de andere ontwikkelingswensen uit de gebiedsvisie, nu en in de toekomst, op enigerlei wijze frustreert. Ook kan worden geconcludeerd dat, wat betreft de landschappelijke inrichting, aandacht is gegeven aan de toevoeging van elementen, die op basis van de gebiedsvisie als wenselijk zijn aangemerkt.

Tot slot leidt de ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt binnen dit plan er toe, in samenhang met de verplaatsing van de klasseerinrichting naar elders, dat aan enkele belangrijke bedoelingen van de gebiedsvisie uitvoering wordt gegeven, namelijk de verbetering van de verkeersveiligheid en verwijdering van de industriële activiteiten uit het gebied.

3.3.3 Recreatie en toerisme

De gemeente Westerwolde, en dus ook Sellingerbeetse, is aantrekkelijk en kansrijk voor vrijetijdsbesteding met ontspanning en natuurbeleving, sportiviteit (recreatie) voor de inwoners van de gemeente en bezoekers van buiten (toerisme). Landelijk, vanuit de Provincie Groningen en lokaal op het niveau van de gemeente, is hier in toenemende mate aandacht voor. Zo schrijven Burgemeester en Wethouders van Westerwolde in haar collegeprogramma 2018-2022 het volgende: 'Een belangrijke economische motor is het toerisme. Het toerisme moet dat blijven en waar mogelijk versterkt worden, passend bij de kwaliteit van het gebied. We hechten grote waarde aan de ontwikkeling van toerisme en recreatie in Westerwolde. Het toerisme groeit. De opgave is deze groei te stimuleren en tot groeiversnelling te komen in samenwerking met de Nederlandse en Duitse buurgemeenten. We zetten de komende jaren in op een professionele en vernieuwende aanpak van regiomarketing in nauwe samenwerking met ondernemers, inwoners en andere stakeholders'.

Een leidende vraag voor de ontwikkeling van Sellingerbeetse is welke gebiedsopgave er ligt, welke vormen van recreatie en toerisme al aanwezig zijn in en rond het plangebied, welke mogelijkheden er zijn en hoe het plan voor de ontwikkeling van Sellingerbeetse hier een bijdrage in kan bieden om verder tot bloei te komen.

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

Cittaslow

Beleidsmatig zien de gemeente en de provincie ruime kansen voor versterking en ontwikkeling van recreatie in dit gebied en haar omgeving. De gemeente kiest hierbij voor het gedachtegoed van "Cittaslow": Kleinschalig, onthaasten, genieten van wat het lokale te bieden heeft.

Cittaslow is het internationale keurmerk voor gemeenten die op het gebied van leefomgeving, landschap, streekproducten, gastvrijheid, milieu, infrastructuur, cultuurhistorie en behoud van identiteit tot de top behoren. Sinds juni 2014 mag de gemeente Westerwolde zich Cittaslow noemen.

In april 2018 heeft Stichting Promotie Westerwolde zich als supporter van Cittaslow mogen aansluiten. De stichting zet zich actief in om de kwaliteit van leven in Westerwolde te bevorderen. Dit wordt gedaan door de waarden van Cittaslow positief uit te dragen. Het gebied Westerwolde, maar ook de mensen en de dieren worden met respect behandeld. Daarnaast wil de stichting in samenwerking met lokale ondernemers zich inzetten voor de economie en nieuwe ontwikkelingen.

De huidige situatie in dit gebied biedt een uitstekende basis voor Cittaslow. De Stichting Promotie Westerwolde heeft aangegeven dat er vanuit een overkoepelende visie op toerisme en recreatie in dit gebied (Beleidsvisie compleet Westerwolde, visie toerisme Westerwoldse gemeenten) geen behoefte is aan grootschalige, intensieve, al dan niet door gemotoriseerde recreanten te gebruiken voorzieningen op land noch op water.

Randvoorwaarden voor Recreatie

Voor de recreatie en het toerisme binnen de gemeente zijn de volgende randvoorwaarden belangrijk:

- . Ontsluiting door wegen;
- . Aanbod voor verblijfsrecreatie;
- . Plekken voor buitenrecreatie;
- . Onderscheidende attracties en evenementen.

Ontsluiting

Een goede ontsluiting houdt rekening met gemotoriseerd verkeer, fietsers en wandelaars waarbij de bewegwijzering voldoende en herkenbaar aanwezig is. Op de ANWB-bebording zijn enkele interessante plekken voor toeristen aangegeven. Langs en in het plangebied zijn verschillende fietsroutes aanwezig door fietsknooppunten. Er zijn ook routes over zandheuvelds, onverharde paden en modderige kronkelweggetjes voor veldrijden en mountainbikers. Voor wandelaars is er een verscheidenheid aan langere en kortere routes, en één van de 40 wandelroutes in Westerwolde loopt langs 'De Beetse'. Het betreft hier overigens ook een fietspad. Er zijn goede mogelijkheden om de ontsluiting langs de 'De Beetse', te versterken. Daarbij wordt in het bijzonder gedacht aan een leer- en beleving pad ingericht rond het thema geologie. Daarbij wordt ook gekeken naar het toevoegen van één of meer uitkijktoren/ heuvel.

Aanbod voor verblijfsrecreatie

Hiermee wordt bedoeld dat er gelegenheid is om voor meerdere dagen in het gebied te verblijven (dus ook te overnachten). Het gaat dan om kampeerterreinen (regulier, kleinschalig, tijdelijk) en natuurterreinkamperen, camperplaatsen (kampeerauto's), trekkershutten, appartementen, bed &

breakfastbedrijven, bungalows, accommodaties voor gezelschappen en (doel)groepen alsmede hotels.

Er zijn mogelijkheden binnen de gemeente Westerwolde voor een verdere groei van het aantal en verscheidenheid aan plaatsen voor (kleinschalige) verblijfsrecreatie.

Plekken voor buitenrecreatie

Deze plekken bieden gelegenheid aan recreatie zoals sporten/bewegen (zwemmen, duiken, schaatsen, varen in een kano, trimmen, hardlopen, wandelen, klimmen, fietsen, balsporten etcetera, maar ook zonnen, vissen, vogels en planten observeren etcetera). De aanwezigheid van verblijfsrecreatieplaatsen dicht bij de natuur maakt dat deze ruimte er wel is. Er zijn mogelijkheden binnen de gemeente Westerwolde, in en nabij het plangebied, om plekken voor meer buitenrecreatie te maken. Voor het onderdeel "buitenbewegen" zal nader onderzocht worden of een obstacelerun of delen daarvan opgenomen kunnen worden in het inrichtingsplan.

Onderscheidende attracties en evenementen

Recreatie en toerisme die tot ontwikkeling wordt gebracht moet passen binnen de gebruiken van de inwoners van de gemeente Westerwolde en mag geen afbreuk doen aan de cultuurhistorische waarden van het landschap en de natuur van Westerwolde. Alleen op die wijze wordt voldoende draagvlak verkregen en kan verdere groei plaatsvinden. Het koesteren en openstellen van attracties zoals historische gebouwen heeft daarin een vaste plaats. Dit kunnen vaste plekken worden waar tradities, niet in de laatste plaats ambachten, zichtbaar zijn. Dat is interessant voor toeristen maar ook voor de inwoners bij het markeren van feestdagen en seizoenen. Om aantrekkelijk te blijven voor verjongend publiek is het van belang ook nieuwe tradities te laten ontstaan zoals bijvoorbeeld een jaarlijks terugkerende fietstocht, obstaceleruns (een combinatie van hindernisbanen met veldlopen) of een theater- en/of muziekfestival.

Bovendien hebben daarmee toeristen een aanleiding terug te keren voor een volgend bezoek. De indruk is dat binnen de gemeente Westerwolde er een toenemende aandacht is voor attracties en de organisatie van evenementen; hier zijn mogelijkheden voor groei in aantal, omvang en verscheidenheid. Echter, in het plangebied zien wij hiervoor weinig tot geen ruimte.

De mogelijkheden binnen het plangebied om te komen tot meer ontsluiting, verblijf- en buitenrecreatie alsmede plekken voor attracties en evenementen zijn beperkt. Kaderstellend is de gebiedsvisie van de toenmalige gemeente Vlagtwedde en het huidige gemeentelijke beleid. In de directe omgeving en in het plangebied concentreren de mogelijkheden voor intensievere (verblijf)recreatie en toerisme zich tot de zogenoemde Zuidplas. Deze ligt ten zuiden van het huidige plangebied en maakt geen deel uit van de verdere ontwikkeling volgens het voorliggende plan. Dergelijke voorzieningen zijn in de onmiddellijke nabijheid (bij de Zuidplas) al aanwezig; een strand met zwemplas en een natuurkampeerterrein dat momenteel niet wordt geëxploiteerd maar dat planologisch is bestemd en waarvan te verwachten is dat dit in de toekomst opnieuw zal worden geëxploiteerd. Voor de huidige zandwinning en uitbreiding, de Noordplas, is het de bedoeling deze als accent in te richten als natuur (water en bos) en aan de oevers op enkele plaatsen doorzichten te maken die ontsloten zijn via paden waardoor deze per fiets en te voet bereikbaar zijn: dus voor extensieve recreatie.

Samenvattend

Concreet voor de inpassing in het plan voor de ontwikkeling van Sellingerbeetse ter versterking van recreatie en toerisme wordt ingezet op mogelijkheden voor het versterken van rustige recreatie (fietsen/wandelen, buiten-bewegen). Het project biedt mogelijkheden om daarop in te spelen. Daarbij

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

wordt in het bijzonder gedacht aan een leer- en beleving pad ingericht rond het thema geologie. De uitwerking daarvan is onderdeel van het inrichtingsplan. Op het onderdeel "buitenbewegen" wordt nader onderzocht of een obstacelerun of delen daarvan opgenomen passen in het inrichtingsplan.

Conclusie:

De recreatieve en toeristische ontwikkeling binnen het gebied wordt gezien als passend binnen het gemeentelijk beleid.

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

4.1 Algemene beoordeling milieueffecten (m.e.r.)

Bij het maken en de uiteindelijke besluitvorming van een bestemmingsplan moet rekening worden gehouden met de consequenties van het plan voor de omgeving en omwonenden. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bij een bestemmingsplan moet steeds sprake zijn van een 'goede ruimtelijke ordening'. Toetsing vindt plaats door behandeling van de relevante omgevingsaspecten, zodat de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan kan worden aangetoond.

Wettelijk kader

Op grond van hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is het noodzakelijk om ten behoeve van een bestemmingsplan dat kaderstellend is voor of een besluit neemt over projecten met grote milieugevolgen een milieueffectrapportage te doorlopen. Onderdeel C van de bijlage Besluit m.e.r. geeft de omvang van dergelijke projecten. Van andere projecten moet het bevoegd gezag beoordelen of deze projecten belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Deze projecten staan in onderdeel D van de bijlage Besluit m.e.r.

Hierbij geldt de omvang van een project als *richtwaarde*, en niet als absolute drempelwaarde. Daarom is vrijwel altijd een toets noodzakelijk of sprake is van een project met grote milieugevolgen. Deze toets dient plaats te vinden aan de hand van de criteria van Bijlage III, van de EU-richtlijn m.e.r. De hoofdcriteria waaraan moet worden getoetst zijn: kenmerken van de projecten, plaats van de projecten en kenmerken van het potentiële effect.

Toetsing plangebied

Vastgesteld kan worden dat de voorgenomen activiteit is vermeld in de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage, onderdeel C 16.1. Onderstaande tabel geeft dit gedeelte weer uit het Besluit milieueffectrapportage.

	Activiteiten	Gevalen	Plannen	Besluiten
C 16.1	De ontginning dan wel wijziging of uitbreiding van de ontginning van steengroeven of dagbouwminen, met inbegrip van de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem, anders dan bedoeld in categorie 16.2 of 16.4 van onderdeel C van deze bijlage.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een terreinoppervlakte van meer dan 25 hectare.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en het plan, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet.	Het besluit, bedoeld in artikel 3 van de Ontgrondingenwet.

Tabel 1: Gedeelte uit Besluit milieueffectrapportage

In het kader van de beoordeling is vastgesteld dat de activiteit de drempelwaarde overschrijdt. Het gaat namelijk om een ontgraving van meer dan 25 ha. De noodzakelijke ontgrondingsvergunning is daarmee een m.e.r.-plichtig besluit.

De feitelijk beoogde uitbreiding van de zandwinning is ongeveer 25 ha, zodat hier sprake is van een grensgeval. Toch is besloten om de m.e.r. -procedure te doorlopen. Het MER wordt gezien als een belangrijk middel voor de onderbouwing.

4.2 Milieueffectrapportage

4.2 Milieueffectrapportage

Een mer-beoordeling heeft plaatsgevonden naar de effecten op het milieu van de activiteiten. In de rapportage worden alle thema's weergegeven aan de hand van de effectenindicator, aangevuld met de thema's veiligheid en gezondheid en wat in het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage is beschreven. De procedure heeft geleid tot een eindbeeld van de plus-variant, zoals in onderstaande afbeelding schematisch is weergegeven.

Afbeelding 4.1: Eindbeeld in de plus-variant (bron: Laos, 2022)

Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de effectbeoordeling van zaken die ruimtelijke relevantie hebben. De effecten zoals integraal meegewogen in het kader van de m.e.r. -procedure zijn weergegeven in onderstaand schema.

Thema	Effectbeoordeling
Oppervlakteverlies	++
Versnippering	0
Verontreiniging (algemeen)	0
Verontreiniging (lucht)	++
Verontreiniging (bodem en water)	0
Water (verdroging en vernatting)	0
Geluid	++
Licht	+
Trillingen en mechanische effecten	+
Visuele verstoring	++
Industriële Emissies en BBT	0
Bodembescherming	0
Energie	+
Afval	0
Veiligheid (verkeer)	++
Gezondheid	++
Landschap	+
Archeologie	0
Ecologie	+
Recreatie en toerisme	+

Afbeelding 4.2: Resultaat effectbeoordeling per thema

Voor zover relevant voor dit bestemmingsplan worden de thema's hierna beschreven.

4.2.1 Oppervlakteverlies

Het betreft het verlies van oppervlakte, bijvoorbeeld waardevolle natuur (habitattypen), die daardoor aangetast wordt of verdwijnt. In deze situatie gaat het om landbouwgrond die uit productie wordt genomen. In totaal is 35 hectare landbouwgrond aangekocht. Hiervan wordt ongeveer 10 hectare met ten behoeve van bos ingeplant. De overige 25 hectare wordt een waterplas inclusief oeverstroken.

Door de ontwikkeling in het plangebied wijzigt het gebruik naar bos en water. Op termijn zal nieuwe waardevolle natuur ontstaan en daarmee een positief effect hebben voor het milieu.

4.2.2 Versnippering

Bij oppervlakteverlies is niet alleen van belang wat het totale oppervlak is, maar ook de mate waarin door de mogelijkheden binnen dit bestemmingsplan versnippering van activiteiten plaatsvindt. In de context van de ontwikkeling en activiteiten wordt de waterplas groter en vindt aanplant van bos plaats. Van versnippering is geen sprake.

4.2.3 Verontreiniging algemeen

Door menselijke activiteiten kunnen gebiedsvreemde stoffen binnen het plangebied terecht komen. Het gaat hierbij onder meer om organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen enzovoort.

Kijkend naar de activiteiten die worden toegestaan binnen het plangebied kan worden aangegeven dat er:

- geen verhoging van het productievolume per uur en daarmee toename van emissies plaatsvindt;
- geen wijziging van de productiewijze en verandering van emissies plaatsvindt;
- geen wijziging van de grondstoffen, tussen- en eindproducten plaatsvindt.

4.2.4 Licht

Kunstmatige verlichting in een nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van dieren leiden. Het is goed een onderscheid te maken tussen permanente verlichting in de nachtperiode en incidenteel/ onrustige verlichting op bijvoorbeeld materieel. Daarnaast kan licht een effect hebben op woningen in de omgeving in de zin van directe instraling en afname van hemelhelderheid.

Op basis van de beoordeling is vastgesteld dat er in het nul alternatief relatief veel verlichting aanwezig is. Het gaat hier om vaste terreinverlichting om routes (rij- en looppaden) te verlichten en om verlichting bij de toegang, weegbrug, gebouwen en bij installatieonderdelen. Verder is verlichting aanwezig op machines zoals bijvoorbeeld de zandzuiger, aankomend- en vertrekkende vrachtwagens en dumpers. Verlichting is noodzakelijk om veilig te kunnen werken.

In 2020/ 2021 is geconstateerd dat verlichting een belemmerende factor is voor de mogelijkheid voor ganzen om te overnachten op de waterplas tijdens de trek.

In de nieuwe situatie bij verplaatsing van de klasseerinrichting is alleen de zandzuiger aanwezig en voert deze enkel verlichting tijdens de eerste en laatste uren van een werkdag. De inzet van de zandzuiger is gedurende elf maanden per jaar. Gedurende één maand per jaar wordt voor een deel van de uitbreiding telkens tussen de 1 en 5 hectare dekgrond en woudzand ontgraven. Een activiteit, die buiten het broedseizoen, niet in de zomermaanden en overdag plaatsvindt.

Er vindt een behoorlijke verbetering plaats wanneer naar kunstmatige verlichting wordt gekeken, nu de verlichting grotendeels beperkt blijft tot de inzet van de zandzuiger.

4.2.5 Trillingen en mechanische effecten

In de huidige situatie van zandwinning is bekend dat onderdelen aanleiding geven tot trillingen en mechanische effecten. Trillingen en mechanische effecten treden op in bodem en water. Het kan dan zowel schoksgewijze trillingen door mechanische puntbronnen zoals kleppen van silo's en storten van materiaal als laagfrequent geluid als gevolg van motoren betreffen. Deze trillingen hebben een verstrend effect op fauna, vergelijkbaar met geluid.

Tijdens de transitie- of bouwfase kan sprake zijn van trillingen op andere plaatsen dan normaal. In de toekomstige situatie zal een verbetering optreden wanneer het vrachtverkeer niet meer naar en van de klasseerinrichting rijdt en de klasseerinrichting is verplaatst naar het bedrijventerrein. Incidenteel kunnen trillingen worden waargenomen door zandzuigers uitgerust met een zuigkop met beitels (cutterzuiger). De zandzuiger waarmee in de winplas wordt gewerkt maakt gebruik van waterjets/nozzles.

De nieuwe installatie wordt verder geoptimaliseerd ('zand en grind op recept') en voorraad mogelijkheden worden hierop afgestemd (bufferen, voorraad). Hierbij worden installatieoplossingen gekozen met minder trillingen en mechanische effecten. De nieuwe installaties op het bedrijventerrein zullen daardoor minder trillingen en mechanische effecten veroorzaken.

De trillingen en mechanische effecten binnen het plangebied zullen afnemen ten opzichte van de huidige situatie.

4.2.6 Visuele verstoring

Dit betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

In de nieuwe situatie is alleen een zandzuiger aanwezig met een drijvende leiding. Het betreft een vaartuig dat op wisselende plaatsen in de winplas en uitbreiding aanwezig zal zijn. De visuele verstoring is daarmee aanzienlijk minder dan in de huidige situatie. Zo zal bijvoorbeeld de scheidingsinstallatie die nu zichtbaar is vanaf de Zuidplas (zwemplas, strand) geheel verdwijnen. Op korte termijn verdwijnt het meest zichtbare, industriële onderdeel van de zandwinning. De recreatieve belevingswaarde gaat daarmee omhoog, vanuit bijvoorbeeld de gronden met recreatieve bestemming op het schiereiland in de Zuidplas en het openbaar strand, wordt de zandwinning niet meer ervaren of beleefd.

Samenvattend is binnen dit bestemmingsplan sprake van het sterk afnemen van visuele verstoring, dat is een verbetering ten opzichte van de huidige situatie waarin de klasseerinstallatie en alle overige industriële processen en nog zeker 10 jaar in het gebied aanwezig zouden zijn.

4.2.7 Energie

Er vindt geen uitbreiding plaats waarmee de productie per uur, dag of week wordt verhoogd ten opzichte van de huidige situatie. Wel zal de zandwinning langer (meerdere jaren) worden voortgezet. Het energieverbruik in de huidige en toekomstige situatie wordt berekend en getoetst aan de daaraan te stellen kaders.

Het verminderen van het vrachtverkeer van en naar de zandwinning leidt tot minder brandstofverbruik. Daarmee wordt een positief effect verkregen, plaatselijk in de omgeving van de zandwinning leidt dit tot een vermindering van de CO² uitstoot en een vermindering van de stikstofemissies in de directe omgeving.

De gehele installatie is aangesloten op de (duurzame) energie die met het drijvende zonnepark in de Zuidplas wordt opgewekt. Ook straks, na verplaatsing naar Bedrijventerrein Zuid-Groningen, blijft dit het geval.

4.2.8 Afval

Binnen het productieproces ontstaat geen afval. Binnen de inrichting komt slechts een beperkte hoeveelheid afval vrij. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan verpakkingen van olie- en smeermiddelen, beperkt huishoudelijk afval uit een kantine e.d. Het vrijkomende afval wordt zoveel als voor de verdere verwerking nodig en reëel is, gescheiden. Afvalstromen worden waar mogelijk

hergebruikt verwerkt. Het afval wordt afgevoerd en verwerkt door erkende bedrijven.

Vastgesteld kan worden dat afval zowel in de huidige als de toekomstige situatie niet leidt tot een verbetering of een verslechtering.

4.2.9 Veiligheid

In de oude situatie waren nog twee installaties actief. Het gaat hierbij om de elektrisch aangedreven zandzuiger (winwerktuig) en de klasseerinstallatie. Beide installaties brengen geen risico's met zich mee naar de omgeving. Een 10-6/jr externe veiligheidscontour is totaal niet aan de orde.

In de toekomstige situatie zal afvoer van het gereed product vanaf het bedrijventerrein plaatsvinden en is alleen de zandzuiger nog actief binnen het plangebied. Externe risico's zijn daarmee niet aan de orde.

Bij zandwinning ter plaatse hebben in het verleden inscharingen of inbressingen plaatsgevonden. Hierbij zijn delen van de oever in de zandwinplas geschoven. Persoonlijke ongelukken hebben zich niet voorgedaan. Onderzoek na deze gebeurtenis heeft geleid tot herstelwerkzaamheden waarbij taluds flauwer en getrapt zijn aangelegd. De oorzaak van inscharing of inbressing ligt in de aanwezigheid van zandlagen, waarvan het materiaal onder bepaalde omstandigheden tijdelijk instabiel wordt en de plas in kan gaan schuiven. De veiligheid is na het herstel verhoogd en de kans op herhaling is daarmee verkleind. Bij uitbreiding is opnieuw aandacht besteed aan het ontwerp van de taluds. Ervaringen in ontwerp en uitvoering van veilige taluds zijn geïntegreerd in de voorkeursvariant.

In de gewenste situatie hoeft het vrachtverkeer niet meer over het lokale wegennet van en naar de zandwinning, maar via de provinciale weg en de reguliere ontsluitingsweg op het Bedrijventerrein Zuid Groningen, de nieuwe locatie van de klasseerinstallatie.

4.2.10 Gezondheid

Bij dit thema worden de verschillende onderdelen betrokken die voorgaand benoemd zijn en gekeken naar effecten op de gezondheid van omwonenden en passanten.

In de huidige situatie is sprake van (potentiële) gezondheidseffecten door emissies van geluid en luchtverontreiniging i.v.m. vrachtverkeer, de klasseerinstallatie en zandzuiger en ook verstoringseffecten door licht, trillingen en visuele hinder. De genoemde hinder blijft overigens binnen de geldende wettelijke normen.

Door verplaatsing van de klasseerinstallatie naar het bedrijventerrein en daardoor terugdringing van het werkverkeer naar en van de zandwinning zullen bronnen voor deze gezondheidseffecten, behoudens de zandzuiger, uit het gebied verdwijnen. Hierdoor treedt een belangrijke verbetering op voor de direct omwonenden, maar ook voor bezoekers die in de omgeving van Westerwolde recreëren.

De aanleg van bos en water verruimt de mogelijkheden om te genieten van de rust en ruimte en aangenaam te recreëren. De aanleg van paden, voorzieningen zoals banken, uitkijk-/ observatiepunten, informatieborden, schuilvoorzieningen en bijvoorbeeld een duik-/ vissteiger zorgen ervoor dat het gebied, daar waar gewenst en mogelijk in verband met de natuur, toegankelijk wordt. De kwaliteit van de leefomgeving neemt toe en heeft een gunstig effect op de gezondheid van omwonenden en passanten. Tijdens verschillende contactmomenten met omwonenden is dit door hen aangemerkt als zeer positief.

4.3 Bedrijven en milieuzonering

Beleidsmatig kader

Bedrijfsactiviteiten kunnen hinder voor de (woon-)omgeving veroorzaken door lawaai, onaangename geuren, stof, trillingen, verkeers- en parkeeroverlast. Daarom is het nodig om bedrijfsactiviteiten (of andere functies die het leefmilieu belasten) op een aanvaardbare afstand van woningen of andere hindergevoelige functies te situeren, al dan niet gecombineerd met het treffen van speciale maatregelen. Voor de milieuzonering in dit plan is gebruik gemaakt van de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering (VNG, 2009).

Methodiek

In de publicatie worden bedrijfsactiviteiten ingedeeld in zes categorieën, variërend van lichte tot zeer zware milieuhinder. Per milieucategorie zijn richtafstanden tot hindergevoelige functies opgenomen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in twee gebiedstypen: een rustige woonwijk en een gebied met een menging van functies. In de tabel hieronder zijn deze richtafstanden weergegeven. Deze afstanden zijn gebaseerd op de mate van verspreiding van geluid, stof, gevaar en geur.

Milieu-categorie	Richtafstanden in 'rustige woonwijk'	Richtafstanden in 'gemengd gebied'
1	10 meter	0 meter
2	30 meter	10 meter
3	50-100 meter	30-50 meter
4	200-300 meter	100-200 meter
5	500-1.000 meter	300-700 meter
6	1.500 meter	1.000 meter

Tabel 2: Richtafstanden per milieucategorie.

De VNG-publicatie is geen wet, maar wel een algemeen aanvaarde richtlijn voor de toepassing van milieuzonering in een ruimtelijk plan. Niettemin gaat de publicatie uit van richtafstanden, die in algemene zin bepaald zijn op basis van gemiddelde productieprocessen. Dat betekent dat bij de toepassing van de publicatie altijd ook de feitelijke situatie ter plaatse in ogenschouw moet worden genomen.

Resultaat

Voor de huidige activiteiten van de zandwinning is vergunning verkregen in het kader van de Wabo. Geluid is ook in dat kader beoordeeld. De geluidemissies hangen samen met de zandwinning. Deze emissies worden vooral veroorzaakt door de installaties, machines en handelingen (onder andere laden van vrachtwagen uit de silo's en depots).

Vastgesteld kan worden nu de klasseerinstallatie naar het bedrijventerrein wordt verplaatst enkel de zandzuiger nog actief is binnen het plangebied. Er wordt gebruik gemaakt van een geluidsarme elektrische zandzuiger die een bronvermogen heeft ruim onder de 100 dB(A).

Vastgesteld kan worden dat verplaatsing naar het industrieterrein een zeer positief effect heeft op de eventuele geluidhinder. De situatie verbeterd ten opzichte van de bestaande situatie.

Conclusie

Geluidhinder vormt geen belemmering voor de ontwikkeling die binnen dit bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt.

4.4 Verkeer

Inleiding

In het belang van een goede ruimtelijke ordening moet sprake zijn van een aanvaardbare afwikkeling van alle soorten verkeer. Bij ruimtelijke planning dienen verkeerskundige aspecten afgewogen te worden, omdat deze van grote invloed zijn op de het doelmatig functioneren van verschillende functies. Wanneer nieuwe ontwikkelingen worden gepland, is het van belang te onderzoeken welke effecten dit heeft op de verkeerskundige situatie om zo nodig passende maatregelen te kunnen nemen.

Resultaten

De zandwinning betreft een bestaande situatie. De gewenste uitbreiding maakt het enkel mogelijk om de zandwinning als bedrijfsactiviteit over meerdere jaren te kunnen voortzetten. In de huidige opzet wordt bij de zandwinning het verkeer drastisch teruggebracht. De vrachtwagens hoeven niet meer van en naar de zandwinning te rijden. De vrachtwagens kunnen in de toekomstige situatie van en naar het bedrijventerrein rijden, waarbij gebruik wordt gemaakt van het bestaande wegennet. Het zand wordt via een transportleiding vervoert naar het bedrijventerrein.

Het verkeer van en naar de zandwinning beperkt zich in de nieuwe situatie tot enkele ritten per dag. Hierbij gaat het om het personeel van de zandzuigmachine en mogelijk van ten behoeve van onderhoudswerkzaamheden. Het betreft een vermindering van het aantal verkeersbewegingen drastisch.

Conclusie

Verkeer vormt geen belemmering voor de ontwikkeling, die binnen dit bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt.

4.5 Luchtkwaliteit

Wettelijk kader

Het aspect luchtkwaliteit wordt bij de besluitvorming van ruimtelijke plannen betrokken. In dat kader wordt een plan of ontwikkeling getoetst aan de voorschriften van Titel 5.2 van de Wet milieubeheer. Centraal daarbij staat artikel 5.16, eerste lid, van de wet.

Daarnaast moet het plan voorzien in een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, op grond van het beginsel van een goede ruimtelijke ordening. Het beginsel van een goede ruimtelijke ordening is altijd van toepassing op ruimtelijke ontwikkelingen, ook wanneer besluiten op grond van artikel 5.16, eerste lid, van de Wm niet beoordeeld hoeven te worden.

Tot slot heeft het bevoegd gezag volgens Algemene wet bestuursrecht (Awb) als taak om belangen op een evenwichtige wijze af te wegen (art. 3.4) en besluiten deugdelijk te onderbouwen (art. 3.46).

Luchtkwaliteitseisen

Op basis van artikel 5.16 Wm kan een bestemmingsplan worden vastgesteld indien:

- aannemelijk is gemaakt dat de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, niet leiden tot het overschrijden van een in bijlage 2 van de Wet milieubeheer opgenomen grenswaarde, die behoort bij de Wet milieubeheer, hoofdstuk 5, titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen, of
- aannemelijk is gemaakt dat de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, leiden tot een verbetering per saldo van de concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof dan wel, bij

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof, de luchtkwaliteit per saldo verbetert door een samenhangende maatregel of een optredend effect, of

- aannemelijk is gemaakt dat de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie in de buitenlucht van een stof waarvoor in bijlage 2 een grenswaarde is opgenomen of
- het project is genoemd of beschreven dan wel past binnen een programma van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

Ruimtelijk-economische besluiten die "niet in betekenende mate" bijdragen aan de concentraties in de buitenlucht van stoffen waarvoor bijlage 2 van de Wet milieubeheer een grenswaarde bevat, worden niet langer, zoals voorheen, individueel getoetst aan die grenswaarden. Als gevolg daarvan kunnen tal van kleinere projecten doorgang vinden, ook in situaties waar nog niet aan de grenswaarden wordt voldaan. De effecten van deze projecten op de luchtkwaliteit worden verdisconteerd in de trendmatige ontwikkeling van de luchtkwaliteit, zoals beschreven in het Nationaal Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (NSL).

Bij besluitvorming is het dus van belang om te bepalen of een initiatief "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtkwaliteit. In de algemene maatregel van bestuur "Niet in betekenende mate" (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) zijn uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM.

Het begrip "niet in betekenende mate" is gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor NO₂ en PM₁₀. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

Onderzoek

In de context van de ontwikkeling en activiteiten vindt geen verontreiniging door grond-, hulp-, rest- of afvalstoffen plaats. Wel vinden emissies naar de lucht plaats die leiden tot immissies van met name stikstof in de omgeving. Dit aspect is door middel van luchtonderzoek en een ecologische beoordeling nader in kaart gebracht.

De resultaten zijn beschreven", er is een inventarisatie uitgevoerd van emissiebronnen en daarbij horende emissies. Dit is zowel gedaan voor de huidige situatie (nul alternatief) als de transitie- en bouwfase als de toekomstige gebruiksfase. Gedurende de transitie- en bouwfase is er een geringe verhoging van de stikstofemissies (niet vergunningplichtig), in de gebruiksfase is sprake van minder stikstofemissies. Dit wordt geheel veroorzaakt door dat het vrachtverkeer van en naar de zandwinning en de activiteiten op de zandwinning (rijdende vrachtwagens, dumpers, wiellader) niet meer plaatsvindt. Dit is een verbetering ten opzichte van het nul alternatief.

Ten behoeve van de huidige activiteiten is een vergunning aangevraagd en verleend in het kader van de Wabo. In dat kader zijn ook stof en verstuiving beoordeeld. Deze emissies hangen samen met de zandwinning, met name de depots en het verladen. Deze activiteiten verdwijnen geheel uit de omgeving van de zandwinning zodat ook hier sprake is van een verbetering ten opzichte van het nul alternatief.

Een luchtonderzoek en immissietoets voor de nieuwe locatie op Bedrijventerrein Zuid-Groningen kan nog niet worden gemaakt. Op dit moment vindt de engineering plaats van de installaties en het ontwerp van de terreininrichting en gebouwen. Gezien het feit dat het gaat om nieuwbouw zullen alle installaties

moeten voldoen aan het principe dat de best beschikbare technieken (BBT) gebruikt moeten worden. Daarom is het realistisch te stellen dat de emissies en daarmee immissies lager zullen zijn dan op de huidige locatie. Dit is met name het gevolg van een verdere elektrificatie en logistieke optimalisatie van processen.

Conclusie:

Door verplaatsing van de klasseerinstallatie en feit dat nieuwbouw moet plaatsvinden op basis van BBT zal een verbetering van de luchtkwaliteit tot gevolg hebben. Luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

4.6 Geluidhinder

Wettelijk kader

De Wet geluidhinder (Wgh) biedt een toetsingskader voor het geluidniveau op de gevels van geluidgevoelige bestemmingen, zoals woningen en scholen. De wet kent een ondergrens, de zogenaamde voorkeursgrenswaarde. Wanneer de geluidbelasting lager is dan deze waarde, zijn de voorwaarden die de Wet geluidhinder stelt aan het realiseren van geluidgevoelige bestemmingen niet van toepassing. Daarnaast is er in de wet een bovengrens opgenomen, de maximaal toelaatbare geluidbelasting. Indien de geluidbelasting hoger is dan deze waarde, is het realiseren van geluidgevoelige bestemmingen in principe niet mogelijk. Wanneer de geluidbelasting tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximaal toelaatbare geluidbelasting ligt, is het realiseren van geluidgevoelige bestemmingen aan beperkingen gebonden en alleen onder voorwaarden mogelijk. Dit wordt een 'hogere waarde' genoemd ('hoger' in de zin van hoger dan de voorkeursgrenswaarde) en wordt via een formele procedure vastgelegd.

Wegverkeerslawaaï

Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) artikel 74 hebben alle wegen een geluidzone. Uitzondering hierop zijn woonerven en straten met een maximumsnelheid van 30 km/u. De zone is afhankelijk van het aantal rijstroken en of een weg binnen of buitenstedelijk is gelegen.

Voor de bepaling van de maximale vast te stellen geluidbelasting houdt de Wet geluidhinder rekening met de ligging van de geluidgevoelige bestemmingen en wordt onderscheid gemaakt tussen stedelijk en buitenstedelijk gebied. Binnen stedelijk gebied gelden over het algemeen minder strenge normen. In het kort komt het er op neer dat het gebied binnen de bebouwde kom behoort tot het stedelijke gebied, met uitzondering van het gebied binnen de bebouwde kom, dat gelegen is binnen de zone van een autoweg of autosnelweg. In het laatste geval en voor de situatie buiten de bebouwde kom gelden de normen die van toepassing zijn op het buitenstedelijke gebied. Een hoofdweg is, conform deze definitiebepaling van de Wet geluidhinder, altijd gelegen in buitenstedelijk gebied.

Indien de geluidbelasting hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en maatregelen gericht op reductie van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend zijn of als deze overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke of financiële aard ontmoeten, zijn burgemeester en wethouders van de gemeente bevoegd tot het vaststellen van een hogere waarde voor de geluidbelasting.

De gevels van geluidgevoelige bestemmingen kunnen ook worden uitgevoerd als een blinde of dove gevel (conform artikel 1b lid 5 van de Wgh). Hiermee vervalt de verplichting om te voldoen aan de voorkeursgrenswaarde, waarbij een kanttekening wordt geplaatst dat de geluidwering van deze gevels ten minste gelijk dient te zijn aan de hoogte van de geluidbelasting minus de maximale binnenwaarde.

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

Ter anticipatie op het steeds stiller worden van motorvoertuigen mag alvorens te toetsen aan de geldende grenswaarden een aftrek worden toegepast op de berekende geluidbelasting. Deze aftrek bedraagt:

- 2 dB voor wegen waar de maximumsnelheid gelijk is aan of hoger is dan 70 km/uur;
- 5 dB voor overige wegen.

Industrielawaai

Een industrieterrein is volgens de Wet geluidhinder een terrein waar zich bedrijven kunnen vestigen die genoemd worden in artikel 40 van de Wet geluidhinder en onderdeel D van Bijlage I behorende bij het Besluit omgevingsrecht (de zogenaamde grote lawaaimakers). Op grond van hoofdstuk V van de Wet geluidhinder is rondom deze terreinen een zone vastgesteld, waarbuiten de etmaalwaarde van het gemiddelde geluidsniveau ten gevolge van alle bedrijven op dat terrein niet hoger mag zijn dan 50 dB(A). De zone is een planologisch aandachtsgebied, waarbinnen regels van kracht zijn, die aan zowel industriële activiteiten als aan woningbouw beperkingen opleggen. De ligging en omvang van de zone wordt met een bestemmingsplan vastgelegd. In het kader van het bestemmingsplan dient gekeken te worden naar de geluidsbelasting van geluidgevoelige bestemmingen in de omgeving van het industrieterrein. Indien de geluidsbelasting meer dan 50 dB(A) bedraagt, kan de gemeente een hogere waarde vaststellen. De maximale ontheffingswaarde voor nieuwe woningen bedraagt 55 dB(A).

Resultaten

In het kader van dit bestemmingsplan is in deze situatie enkel industrielawaai nog relevant. De huidige situatie inclusief klasseerinrichting is bekend en vergund in het kader van de Wabo. In de nieuwe situatie verdwijnen de transportbewegingen van en naar de zandwinning. Ook de klasseerinstallatie wordt verplaatst naar het bedrijventerrein. Transport van zand en grind vindt plaats via een nieuw aan te leggen leidingennet.

Op de huidige en toekomstige zandwinning resteert de elektrische zandzuiger. In het kader van de Wabo-vergunningaanvraag zal akoestisch onderzoek volgen voor de zandzuiger.

In hoeverre de klasseerinrichting past binnen het geluidgezoneerd bedrijventerrein valt buiten het kader van dit bestemmingsplan. Gemeld kan worden dat uit vooronderzoek is gebleken dat de inrichting kan voldoen aan de geluidsregels van het bedrijventerrein.

Conclusie:

Van de drie grote geluidsbronnen op het terrein van de zandwinning blijft enkel de zandzuiger in gebruik. In kader van de Wabo waren deze geluidsbronnen bekend en vergund. Nu resteert enkel de zandzuiger. Geluid vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

4.7 Externe veiligheid

Wettelijk kader

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Het Bevi legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het gaat daarbij onder meer om bedrijven die onder het BRZO vallen, LPG-tankstations, opslagplaatsen (PGS), ammoniakkoelinstallaties en spoorwegemplacementen. Het besluit bevat eisen voor het plaatsgebonden risico (PR) en regels voor het groepsrisico (GR). Het verplicht gemeenten en provincies bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen hiermee

rekening te houden.

Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi)

In de regeling staan regels over de veiligheidsafstanden en berekening van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Op grond van het Bevi zijn in de Revi voor een aantal bedrijfscategorieën (zoals LPG-tankstations, ammoniakkoelinstallaties, opslagplaatsen) vaste veiligheidsafstanden opgenomen.

Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Dit besluit is vergelijkbaar met het Bevi, maar dan van toepassing op buisleidingen voor het transport van gevaarlijke stoffen. Het gaat om buisleidingen voor aardgas met een uitwendige diameter van meer dan 50 mm (1,97 inch) en een druk van meer dan 1600 kPa (16 bar) en om buisleidingen voor aardolieproducten, met een uitwendige diameter van meer dan 70 mm (2,76 inch) en een druk van meer dan 1600 kPa. Buiten de regels over het plaatsgebonden risico en de verantwoording van het groepsrisico is in het Bevb bepaald dat in een bestemmingsplan de ligging van buisleidingen wordt weergegeven en dat een regeling wordt opgenomen voor de belemmeringenstrook. Deze belemmeringenstrook ligt op vijf meter aan weerszijden van de buisleiding of vier meter in geval van aardgasleidingen met een druk tussen 1600 en 4000 kPa.

Resultaten

In paragraaf 4.2.9 is voor een belangrijk deel al ingegaan op de (externe) veiligheid. Volledigheidshalve wordt hiernaar verwezen. Aanvullend kan nog worden opgemerkt dat er geen inrichtingen of transportleidingen in de directe omgeving van de zandwinning liggen, waarmee binnen dit bestemmingsplan rekening mee gehouden moet worden.

Conclusie

Het onderdeel externe veiligheid vormt geen belemmering voor de ontwikkeling die binnen dit bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt.

4.8 Bodemkwaliteit

Wettelijk kader/inleiding

In verband met de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan dient onderzoek verricht te worden naar de (te verwachten) bodemkwaliteit in het plangebied door het raadplegen van beschikbare bodemgegevens. Een nieuwe bestemming mag pas worden toegekend als is aangetoond dat de bodem geschikt is (of geschikt te maken is) voor de nieuwe of aangepaste bestemming. Daar waar sprake is van consoliderend bestemmen van bestaande situaties kan een diepgaand inzicht in de bodemsituatie vooraf achterwege blijven, tenzij een redelijk vermoeden moet bestaan van een saneringssituatie.

Bij bouwactiviteiten is ook in het kader van de omgevingsvergunning onderzoek naar de kwaliteit van de bodem benodigd. Het bouwen is alleen toelaatbaar als de bodem geschikt is (of geschikt is gemaakt) voor het beoogde doel. Daarom dient bij iedere nieuwe bouwactiviteit de bodemkwaliteit door middel van onderzoek in beeld te worden gebracht. De bodemonderzoeken voor eventuele nieuwe (vervangende) bouwactiviteiten mogen niet te oud zijn en moeten een vastgestelde informatiekwaliteit bieden. Indien aan die voorwaarden niet kan worden voldaan, dient aanvullend onderzoek plaats te vinden. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat de bodem niet geschikt is voor het beoogde doel, dient vóór aanvang van de bouwwerkzaamheden een bodemsanering te worden uitgevoerd om de bodem wel geschikt te maken, of

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

dient de omgevingsvergunning te worden geweigerd.

Onderzoek

Wanneer bodemverontreiniging aanwezig is ter plaatse van percelen waar zandwinning gaat plaatsvinden, dan kan sprake zijn van verspreiding van verontreiniging in het milieu. Om die reden zijn alle percelen in het plangebied door middel van een milieukundig bodemonderzoek onderzocht.

Voor de uitbreiding van de zandwinning is het plangebied voor de uitbreiding verdeeld in twee delen en onderzocht conform de NEN 5740:2009/A1:2016 (NNI) 'Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond'. Het betreft:

- 'Verkennd bodemonderzoek ter plaatse van (de) zandwinplas Sellingerbeetse', projectnummer 21300155, d.d. 15 maart 2021 door MUG Ingenieursbureau (ten noorden van de Beetserswijk);
- 'Verkennd bodemonderzoek Plangebied zandwinning ten zuiden van Beetserswijk in Sellingerbeetse (gemeente Westerwolde)', kenmerk 214423/R01, d.d. 16 april 2021 door Ortago (zuid van de Beetserswijk).

Beide onderzoeken bevestigen de verwachting en onderzoekshypothese dat in de bodem en het grondwater geen verontreiniging is aangetroffen. De onderzoeken zijn respectievelijk als Bijlage 2 en Bijlage 3 bij deze toelichting gevoegd.

Conclusie:

Het onderdeel bodem vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

4.9 Water

Wettelijk kader / inleiding

In Nederland heeft water een eigen plaats gekregen in de ruimtelijke besluitvorming via de watertoets. De watertoets houdt in dat bij het maken van ruimtelijke plannen al in een vroeg stadium bekeken moet worden wat de gevolgen zijn voor water en de ruimtelijke ordening. De watertoets is een proces waarbij overleg wordt gevoerd met de waterbeheerder. De waterbeheerder stelt in dit proces de kaders vast en geeft een wateradvies voor verschillende waterhuishoudkundige aspecten. De watertoets resulteert uiteindelijk in een waterparagraaf, die in de toelichting van het ruimtelijke plan wordt opgenomen.

Onderzoek

De huidige zandwinplas ligt geïsoleerd van de omgeving. Er zijn geen waterlopen die gevoed worden door of afvoeren op de zandwinplas. Uit de hydrologische inventarisatie die is uitgevoerd met inbegrip van de monitoring van grondwaterstanden volgt dat er geen effecten optreden die leiden tot verdroging of wateroverlast als gevolg van de zandwinplas. De situatie in de toekomst bij uitbreiding is vergelijkbaar, ook de uitgebreide zandwinplas ligt geïsoleerd van de omgeving. Het beheer van de zandwinplas wordt uitgevoerd door de eigenaar en vergunninghouder. Gelet op de ontgroning/ zandwinning is geen sprake van oppervlaktewater zoals bedoeld in de Waterwet maar van een werk of winning in het kader de Ontgrondingenwet. Na afronding van de zandwinning is wel sprake van oppervlaktewater, maar ook dan zal de zandwinplas geïsoleerd blijven van de omgeving. Er zijn geen plannen op dit moment om hier verandering in te brengen omdat daar geen aanleiding toe is. Uit het oogpunt van natuurwaarden, landschap en recreatie zal dat niet leiden tot enige meerwaarde. Deze situatie is daarmee dezelfde als die van de Zuidplas.

Resultaten

Lozingen

Er ontstaat als gevolg van de zandwinning en klassering geen afvalwater. Er is wel sprake van retourwater dat vanuit de klasseerinstallatie, na scheiding van zand en grind, terugvloeit naar de zandwinplas. Er worden geen hulpstoffen of additieven toegevoegd aan de waterstroom. Hier is geen sprake van lozing op oppervlaktewater omdat door de zandwinning het een werk betreft dat nog niet aan te merken is als oppervlaktewater maar na afronding pas als dusdanig ontstaat en wordt beheerd. Tijdens de zandwinning zijn fijne delen aanwezig in het retourwater (glauconiet) dat zorgt voor een blauw/groene kleur.

CIW beoordelingsystematiek warmtelozingen (november 2004)

Er wordt geen warmte onttrokken of toegevoegd aan het zandwatermengsel uit de zandzuiger of het retourwater dat in de zandwinplas wordt teruggebracht.

De toepassing van de BBT-richtlijnen leidt niet tot een verbetering of verslechtering tussen het nul- en voorkeursalternatief. Om die reden wordt het effect als neutraal beoordeeld.

De waterplas maakt geen deel uit van de waterhuishouding in de zin dat er verbindingen zijn met watervoerende sloten of ander water. Hydrologisch gezien ligt de waterplas geïsoleerd. Er is tevens geen verbinding met vaarwegen zodat de veiligheid voor scheepvaart niet aan de orde is.

De effecten op de waterhuishouding (oppervlakte- en grondwater) worden als aanvaardbaar beoordeeld. Gelet op de klimaatverandering wordt op basis van de hydrologische inventarisatie aanbevolen om de grondwater- en oppervlaktewaterstand in de zandwinplas regelmatig te meten en te registreren en een analyse te maken na zeven hydrologische jaren als verificatie. Aan de provincie Groningen wordt verzocht om in dit kader voorwaarden te verbinden aan de te verlenen vergunning in het kader van de Ontgrondingenwet.

Verdroging en vernatting

Er is sprake van verdroging als door menselijk ingrijpen de (actuele) grondwaterstand lager is dan de gewenste grondwaterstand (weersomstandigheden, bijvoorbeeld de effecten van een droge zomer, tellen niet mee). Als gevolg hiervan ontstaat een vochttekort bij planten die juist van grondwater afhankelijk zijn. Daarnaast treden er veranderingen op doordat de aard en de beschikbaarheid van voedingsstoffen veranderen. Hoe droger het gebied, des te hoger de mate van doorluchting van de bodem. Bacteriën zijn daardoor beter in staat organisch materiaal af te breken. Hierdoor komt onder meer stikstof in nitraatvorm als voedingsstof vrij. Verdroging leidt daardoor in sommige gebieden (bijvoorbeeld op veengronden) tot vermesting en tot een niet-omkeerbare verandering in de bodem: bodemdaling.

Vernatting is het permanent verhogen van het grondwaterpeil. Vernatting is een storende factor voor vegetatietypen en soorten die van nature onder drogere omstandigheden voorkomen. Bij verdergaande vernatting kan een gebied ongeschikt worden voor planten en dieren.

In de context van de ontwikkeling en activiteiten is onderzocht of en in hoeverre door uitbreiding van de waterplas de hydrologische omstandigheden wijzigen. De resultaten zijn beschreven". Uit de conclusies volgt dat geen wijziging optreedt die verdroging of vernatting tot gevolg heeft. Ter verificatie wordt aanbevolen om monitoring van oppervlakte- en grondwaterstanden voort te zetten en uit te breiden.

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

Water resumé

De huidige zandwinplas ligt geïsoleerd van de omgeving. Er zijn geen waterlopen die gevoed worden door of afvoeren op de zandwinplas. Uit de hydrologische inventarisatie 13 die is uitgevoerd met inbegrip van de monitoring van grondwaterstanden volgt dat er geen effecten optreden die leiden tot verdroging of wateroverlast als gevolg van de zandwinplas. De situatie in de toekomst bij uitbreiding is vergelijkbaar, ook de uitgebreide zandwinplas ligt geïsoleerd van de omgeving. Het beheer van de zandwinplas wordt uitgevoerd door de eigenaar en vergunninghouder. Gelet op de ontgronding/ zandwinning is geen sprake van oppervlaktewater zoals bedoeld in de Waterwet maar van een werk of winning in het kader de Ontgrondingenwet. Na afronding van de zandwinning is wel sprake van oppervlaktewater, maar ook dan zal de zandwinplas geïsoleerd blijven van de omgeving. Er zijn geen plannen op dit moment om hier

verandering in te brengen omdat daar geen aanleiding toe is. Uit het oogpunt van natuurwaarden, landschap en recreatie zal dat niet leiden tot enige meerwaarde. Deze situatie is daarmee dezelfde als die van de Zuidplas.

Conclusie

Het onderdeel water vormt geen belemmering voor de ontwikkeling die binnen dit bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt.

4.10 Ecologie

Wettelijk kader

De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en nationale wet- en regelgeving, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. Voorheen was de soortenbescherming in Nederland geregeld in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998. Sinds 1 januari 2017 zijn de Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet en de Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming heeft tot doel in het wild voorkomende planten- en diersoorten in stand te houden en te beschermen. De wet kent daardoor zowel verbodsbepalingen, gebiedsbescherming als een algemene zorgplicht. De zorgplicht geldt te allen tijde voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. De verbodsbepalingen zijn gebaseerd op het 'nee, tenzij'-principe. Alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten zijn in principe verboden, maar er kan worden afgeweken van de verbodsbepalingen middels ontheffingen. Door middel van gebiedsbescherming wordt een beschermingskader geboden voor de flora en fauna binnen aangewezen beschermde gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Situatie plangebied

Natura 2000 (Wet natuurbescherming)

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000 gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is het 20 hectare grote gebied Lieftingsbroek. Een loofbos op de flank van het dal van het riviertje de Ruiten Aa, zo'n 6 kilometer noordoostelijk van het plangebied tegen de buurtschap Weende in de gemeente Westerwolde.

Natuurnetwerk Nederland

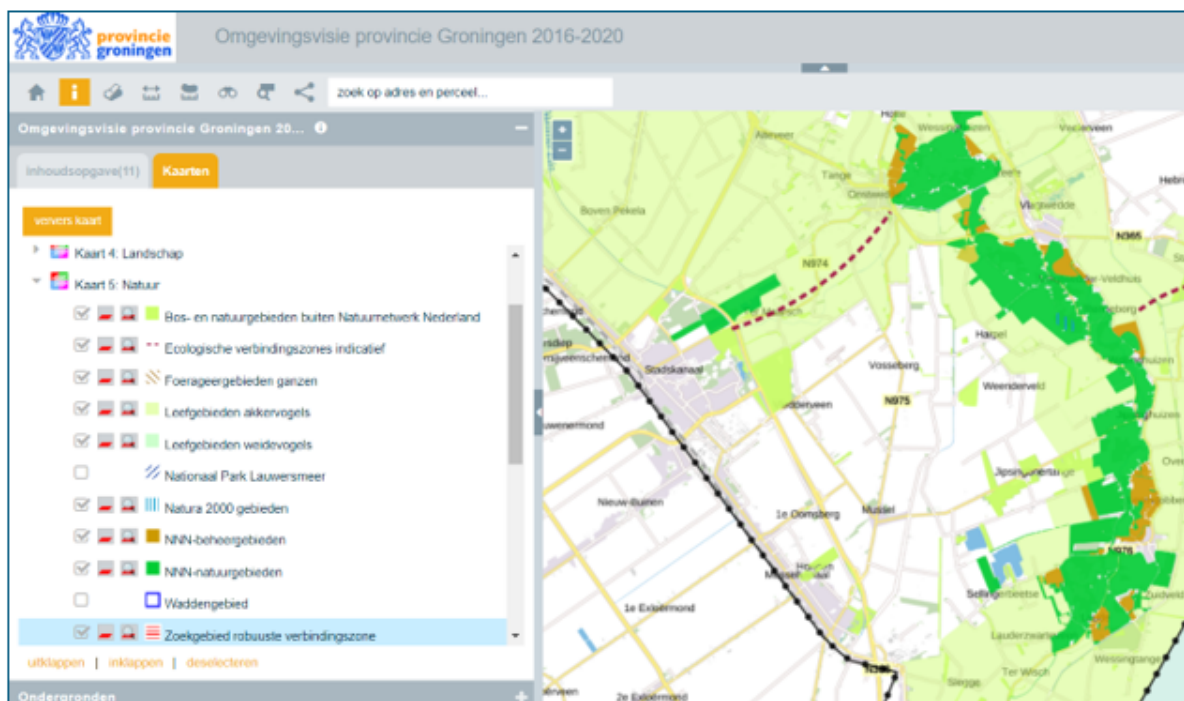
Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is sinds 2013 de naam van de ecologische hoofdstructuur van Nederland: een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland

Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. De provincies zijn verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland op het land. De provincies hebben hun vaststelling van het NNN gekoppeld aan de provinciale ruimtelijke structuurvisies waardoor de planologische bescherming is geregeld.

Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De provincie Groningen heeft in Westerwolde, langs de Ruiten Aa en Westerwoldse Aa, een gebied van circa 2.500 hectare begrensd als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. De afgelopen jaren zijn al verschillende gebieden in Westerwolde ingericht, zoals Ellersinghuizerveld, Ter Wupping en Ter Apel. Recent is het deelgebied 'Renneborg-Ter Walslage' (circa 450 hectare) ingericht.

Afbeelding.. Ligging plangebied ten opzichte van het NNN

De ligging van de Natuurnetwerk Nederland gebieden (NNN-gebieden) is in figuur 8 weergegeven.

Direct ten westen van de Zuidplas ligt het dichtstbijzijnde gebied. De overige gebieden zijn gesitueerd direct op de rivier de Ruiten Aa, 4 kilometer ten oosten van het plangebied. De juridische status ten aanzien van bescherming volgt uit de Provinciale Omgevingsvisie en verordeningen (zie verder in paragraaf 3.2).

Het plangebied ligt niet in een NNN-gebied. Wel grenst het plangebied direct aan een NNN-gebied.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of NNN-gebied. Door de ontwikkeling ontstaat wel een verbreding (west-oost) van de bestaande structuren voor

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

natuurontwikkeling en -behoud waardoor ecologische doelstellingen op gebiedsniveau kunnen worden behaald en robuust worden gemaakt.

Resultaten

Voor bepaalde dieren is de invloed van geluid bekend en is deze verstorend. Verstoring kan leiden tot het verjagen van fauna waardoor de balans in een gebied verandert en soorten verdwijnen. Vanuit dit effect op dieren kunnen ook effecten op planten optreden. Daarnaast heeft de geluidsproductie mogelijk een effect op woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen in de omgeving.

Ten behoeve van de huidige activiteiten is een vergunning aangevraagd en verleend in het kader van de Wabo. In dat kader is ook het geluid beoordeeld. De geluidsemissies hangen samen met de zandwinning, met name van installaties, machines en handelingen (bijvoorbeeld laden van vrachtwagens uit silo's en depots. Deze activiteiten verdwijnen, behoudens de zandzuiger, geheel uit de omgeving van de zandwinning zodat ook hier sprake is van een verbetering ten opzichte van het nul alternatief.

Ten opzichte van het nul alternatief wordt het effect als zeer positief beoordeeld.

Ten behoeve van het project is een natuurtoets uitgevoerd. Deze heeft tot doel vast te stellen of en zo ja welke toestemmingen en vergunningen nodig zijn en of deze kunnen worden verkregen voor alle fases van de ontwikkeling. Het kader waaraan getoetst wordt is de natuurwetgeving (Wet natuurbescherming) en het natuurbeleid (Natuurnetwerk Nederland).

Dit betekent dat ter plaatse van de uitbreiding van de zandwinning, het leidingtracé en de transportweg én de locatie waar Kremer zich vestigt op het Bedrijventerrein Zuid-Groningen een inventarisatie is uitgevoerd. Daarbij is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden en de effecten van de ontwikkeling op beide onderdelen (soorten en gebieden). Het rapport is als Bijlage 4 bij deze toelichting gevoegd.

Het onderzoek richt zich op beschermde soorten vaatplanten (bijvoorbeeld kruiden, bomen, grassen en sporenplanten zoals wolfsklauwen en varens), grondgebonden zoogdieren (bijvoorbeeld bever, steenmarter, boommarter, eekhoorn en muizen), vleermuizen, broedvogels, amfibieën zoals bijvoorbeeld kikkers en salamanders), reptielen (levend barende hagedissen en slangen), vissen en ongewervelden (bijvoorbeeld insecten en andere minder bekende of beminde ongewervelden).

Uit onderzoek blijkt dat de volgende soorten mogelijk voor komen; de steenmarter, grote bosmuis en eekhoorn (grondgebonden zoogdieren), de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger (vleermuizen), de houtduif, koolmees, groene specht, zwarte kraai, gaai, roodborst, buizerd, havik en sperwer (broedvogels). Voor alle soorten geldt dat door het treffen van voorzorgs- en/of mitigerende maatregelen mogelijk en uitvoerbaar zijn zodat overtreding van de voorschriften van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen.

Een uitzondering hierop is de grote bosmuis. Hier is nader onderzoek naar gedaan. Op basis van veldonderzoek is bekend dat deze soort aanwezig is in de bosstrook die bij de aanleg van het leidingtracé en de transportweg zal worden doorkruist. Dit kan mogelijk leiden tot het aantasten of vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de grote bosmuis. Om die reden moet een ontheffing/ vergunning worden aangevraagd en een werkplan met maatregelen worden opgesteld. Daarbij moet worden opgemerkt dat door de aanplant van bos nieuw en groter leefgebied voor de grote bosmuis zal ontstaan.

Gezien het feit dat de gebieden voor genoemde soorten toenemen direct na de transitie- en/of bouwfase bij het voorkeursalternatief wordt het effect hier als zeer positief beoordeeld.

Ecologie. In hoeverre de beoogde doelstellingen worden behaald voor de ecologie hangt van verschillende factoren af. De ingrepen (aanleg oevers en bos), nieuwe omstandigheden (water, voedsel, begroeiing) en resterende verstoringseffecten bepalen het tempo en de mate van ecologische ontwikkeling. Om die reden zal gedurende de toekomstige gebruikssituatie een ecologische monitoring worden uitgevoerd (veldbezoek en rapportage). Op deze wijze kan ook worden bijgestuurd door onderhoud en beheer. Aan de provincie Groningen wordt verzocht om in dit kader voorwaarden te verbinden aan de te verlenen vergunning in het kader van de Ontgrondingenwet.

Inhoud van deze monitoring, aantal ronden/ herhalingsfrequentie en stopcriteria worden vooraf vastgelegd.

Conclusie

Onder voorwaarde van de te treffen voorzorgs- en/of mitigerende maatregelen, die uit het onderzoek naar voren komen worden genomen, vormt ecologie geen belemmering voor de ontwikkeling die binnen het bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt.

4.11 Archeologie en cultuurhistorie

Wettelijk kader

Erfgoedwet

Op 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden. Deze wet bundelt meerdere wetten en regelingen op gebied van behoud en beheer van cultureel erfgoed, waaronder de Monumentenwet 1998. Het deel van de Monumentenwet dat betrekking heeft op de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet welke naar verwachting in 2019 in werking treedt. Tot die tijd valt dit onderdeel binnen de overgangsregeling van de Erfgoedwet. Hierin staat dat bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening dient te worden gehouden met de in de grond aanwezige danwel te verwachten monumenten.

Onderzoek

Binnen het plangebied zijn geen herkenbare objecten op maaiveld aanwezig met archeologische of cultuurhistorische waarden zoals gebouwen, ruïnes, nederzettingen, grafheuvels, en dergelijke.

Alhoewel de uitgevoerde archeologische onderzoeken, zowel ten noorden als ten zuiden van de Beetserwijk geen aanwijzingen hebben opgeleverd ten aanzien van te beschermen archeologische waarden, is door de provinciaal archeoloog van Groningen aangegeven dat vervolgonderzoek door middel van karterende en waarderende proefsleuven noodzakelijk is.

De bodem wordt beoordeeld als een bodem die, op wat egalisatiesporen en lokale verstoringen na, toch een vrij uniform, sinds het einde van de turfwinning onverstoord beeld geeft. De potentie op archeologische sporen is daarmee niet geheel uit te vlakken, ook al zijn er tot nu toe geen indicatoren in de verkennende booronderzoeken aangetroffen.

Daarnaast zijn er in de nabije omgeving wel vondsten/sporen gedaan die potentieel zich ook in de top van het dekzand in het gehele plangebied bevinden (periode steentijd-ijzertijd).

"Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse" (ontwerp)

Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek dient een Programma van Eisen opgesteld te worden dat getoetst zal worden door de provinciaal archeoloog.

Resultaten

Om bovengenoemde te borgen wordt verzocht om een voorschrift aan de Ontgrondingsvergunning te verbinden. Het is de bedoeling om, wanneer de vergunningen worden verleend, jaarlijks een aantal hectaren bovengrond tot en met het onderliggende moedermateriaal voor de zandwinning te ontgraven en in depot te plaatsen op de locatie van Kremer op Bedrijventerrein Zuid Groningen. Voorgesteld wordt om voorafgaand aan afruimen een veld archeologisch onderzoek uit te voeren waarbij door middel van proefsleuvenonderzoek nader onderzoek plaatsvindt. Voorafgaand aan dit onderzoek zal, conform een op te leggen vergunningsvoorwaarden, een Programma van Eisen worden opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd. Na goedkeuring vindt het onderzoek dan plaats.

Een onafhankelijk archeoloog geeft vervolgens de percelen vrij indien geen bijzonderheden worden aangetroffen. Indien wel bijzonderheden worden aangetroffen wordt de vindplaats afgezet en contact opgenomen met de provinciaal archeoloog om de vervolgstappen te bepalen. De vindplaats wordt dan pas afgeruimd en ontgraven nadat hiervoor schriftelijk toestemming is verleend aan de vergunninghouder.

Conclusie

Mits wordt vastgehouden aan de hiervoor aangegeven voorwaarden vormt archeologie en cultuurhistorie geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

4.12 Niet gesprongen explosieven (NGE)

Door RoyalHaskoningDHV is een inventarisatie gedaan naar NGE. Hierbij is door middel van bureaustudie de benodigde informatie verzameld en beoordeeld. De inventarisatie is niet gecertificeerd conform het Werkveldspecifiek certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven. Gelet op de lage verwachting is de opzet van de voorliggende inventarisatie toereikend: de uitkomsten kunnen worden gebruikt indien in een later stadium wordt besloten om, een vooronderzoek uit te voeren of detectiewerkzaamheden uit te voeren, wanneer hier aanleiding toe is. Dit is vooraf ook kenbaar gemaakt aan het bevoegd gezag. De inventarisatie is als Bijlage 1 bij deze toelichting gevoegd.

Er zijn voor het gebied waar de ontwikkeling is voorzien geen aanwijzingen gevonden dat gevechtshandelingen hebben plaatsgevonden als gevolg waarvan NGE verwacht (kunnen) worden.

Wel is duidelijk dat in de verdere omgeving oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden.

Er zijn geen recente meldingen van de vondst van explosieven aangetroffen.

Op basis van voorgaande wordt geconcludeerd dat het risico op het aantreffen van NGE laag is.

Ondanks dat de voorliggende inventarisatie met de nodige zorg is uitgevoerd, kan niet worden uitgesloten dat een toevalsvondsten worden gedaan tijdens de werkzaamheden. Geadviseerd wordt om in de werkplannen en bij de instructie van personeel voorafgaand aan de aanvang van werkzaamheden het risico onder de aandacht te brengen.

Aanbevolen wordt bij vondsten van objecten die op NGE lijken in de bodem deze objecten op de plaats van aantreffen ongeroerd te laten, werkzaamheden in de directe omgeving op te schorten en een telefonische melding te maken bij de politie. Het is daarbij belangrijk de plaats van de vondst af te

Buitengebied, uitbreiding zandwinplas Sellingerbeetse

zetten en de vondst niet onbeheerd achter te laten. Munitie kan gezien de lange tijd in de bodem onstabiel zijn en ontploffen en/ of ontbranden. Houd om die reden voldoende afstand tot deskundigen ter plaatse zijn.

Conclusie

Als aanbevolen werkwijze wordt gevolgd vormt NGE geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

Hoofdstuk 5 Juridische planopzet

5.1 Standaard en plansystematiek

Standaard

Dit bestemmingsplan is opgesteld en ingericht conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP2012).

Systematiek

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden in het plangebied. Alleen de regels en de verbeelding zijn juridisch bindend. De plantoelichting bevat de achtergronden, onderzoeken en motieven van het plan. De toelichting is enerzijds voor de besluitvorming van belang, maar kan daarnaast van belang zijn bij het interpreteren van de regels of de verbeelding. Het beleid en de planuitgangspunten, zoals verwoord in de vorige hoofdstukken, hebben in de regels en op de verbeelding van dit bestemmingsplan hun juridische vertaling gekregen in de vorm van bestemmingen. De juridische planopzet en de inhoud van de toegekende bestemmingen worden in dit hoofdstuk toegelicht.

5.2 Toelichting op de regels

Deze paragraaf bevat een beschrijving van de bestemmingen, waarbij per bestemming het doel of de doeleinden worden aangegeven. Daarnaast wordt in deze paragraaf ingegaan op de overige regels uit het bestemmingsplan. Conform SVBP2012 zijn de regels onderverdeeld in vier hoofdstukken.

Hoofdstuk1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In dit artikel is een aantal begrippen verklaard die genoemd worden in de planregels. Dit artikel voorkomt dat er bij de uitvoering van het plan onduidelijkheden ontstaan over de uitleg van bepaalde regelingen.

Artikel 2 Wijze van meten

In dit artikel is bepaald hoe de voorgeschreven maatvoering in het plan gemeten moeten worden. Evenals de begripsbepalingen voorkomen de bepalingen inzake de wijze van meten interpretatieverschillen bij de toepassing van de planregels.

Hoofdstuk2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf - Zandwinning

De zandwinning bij Sellingerbeetse inclusief de uitbreiding aan de westzijde en zuid westzijde van de huidige zandwinning is als zodanig bestemd. De regeling voor de winning is afgestemd op de (planologische) situatie. Binnen de bestemming zijn gebouwen en overkappingen beperkt toegestaan. Er is nog wel zandwinning mogelijk, maar nu met uitzondering van de klasseerinrichting. Zie hiervoor ook paragraaf 2.5.

In artikel 3.3.1 is een voorwaardelijke verplichting opgenomen. Deze verplichting moet ervoor zorgen dat de landschappelijke inrichting conform Bijlage 5 binnen een periode van 5 jaar is uitgevoerd. Verder zorgt de verplichting ervoor dat de klasseerinrichting binnen deze periode ook is verwijderd en niet elders

binnen het plangebied actief kan zijn.

Hoofdstuk3 Algemene regels

Artikel 4 Anti-dubbelregel

De anti-dubbelregel moet op grond van het Besluit ruimtelijke ordening worden opgenomen om bijvoorbeeld te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het overgebleven terrein niet nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Artikel 5 Algemene bouwregels

In deze regels zijn algemene bouwregels opgenomen die voor alle bestemmingen in het plan gelden, voor zover er geen voor de bestemming geldende bouwregels van toepassing zijn. Hierin zijn regels opgenomen ten behoeve van overschrijdingen van de bouwgrenzen.

Artikel 6 Algemene gebruiksregels

In deze regels zijn algemene gebruiksregels opgenomen, die gelden voor alle enkelbestemmingen, voor zover er geen specifieke gebruiksregels vanuit de bestemming van toepassing zijn.

Artikel 7 Algemene afwijkingsregels

De algemene afwijkingsregels bieden enige flexibiliteit als het gaat om het afwijken van de in het plan opgenomen maten en ruimte om bepaalde voorzieningen toch te kunnen realiseren.

Artikel 8 Overige regels

In dit artikel zijn specifieke nadere eisen opgenomen, die gesteld kunnen worden op basis van aanwezige waarden of bepaalde situaties.

Hoofdstuk4 Overgangs- en slotregels

Artikel 9 Overgangsrecht

Het overgangsrecht is vastgelegd in de vorm zoals in het Besluit ruimtelijke ordening is voorgeschreven.

Artikel 10 Slotregel

Deze regel bevat de citeerregel van het plan.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is vastgelegd dat inzicht gegeven moet worden in de uitvoerbaarheid van het plan. De ontwikkelingen die concreet mogelijk gemaakt worden via een bestemmingsplan moeten (economisch) uitvoerbaar zijn en gerealiseerd kunnen worden.

De kosten die gemoeid zijn met het voornemen komen geheel ten laste van initiatiefnemer. Deze kosten komen derhalve niet ten laste van de gemeente Westerwolde. Het exploitatiemodel voor de zandwinning voorziet dat uit de verkoop van zand en grind alle door Kremer Beheer te maken kosten die het gevolg zijn van de zandwinning met inbegrip van het afwerken van de zandwinplas en oevers kunnen worden gedekt. Voor ontgrondingen is dit een gangbare en geaccepteerde werkwijze.

Grondexploitatie

De betreffende gronden die worden toegevoegd aan de inrichting worden aangekocht met een verklaring van geen bezwaar en met de voorziening van een compensatieregeling voor gebruik/ontgroning. Het betreft daarbij een privaatrechtelijke overeenkomst tussen partijen.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.2.1 Inspraak en maatschappelijk overleg

Op grond van artikel 3.1.6 onder e van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gaan een bestemmingsplan alsmede een ontwerp hiervoor, vergezeld van een beschrijving van de wijze waarop burgers en maatschappelijke organisaties bij de voorbereiding van het bestemmingsplan zijn betrokken.

Al in een vroeg stadium van de planvorming is de (directe)omgeving zoveel mogelijk betrokken. Ter bevordering van het proces is een rapport opgesteld met de naam 'Waar ook de natuur wint'. Een rapport dat als leidraad dient voor de participatie en communicatie over de Noordplas. Het rapport is als Bijlage 6 bij deze toelichting gevoegd. Samengevat kunnen de volgende ingezette middelen voor communicatie worden aangegeven:

Participatieproces opgestart met direct omwonenden

In 2020 heeft Kremer Zand en Grind contact gelegd met de direct omwonenden van de Noordplas.

Vanaf dat moment is Laos landschapsarchitecten meegegaan tijdens kennismakingsgesprekken.

Daarbij is gesproken over de inhoud van het plan, zijn ideeën, kansen en aandachtspunten verzameld die door de direct omwonenden zijn genoemd. De wensen van direct omwonenden zijn zo veel mogelijk in het plan verwerkt door LAOS landschapsarchitecten. Vanuit de direct omwonenden is ook een klankbordgroep geformeerd waarmee Kremer de komende jaren regelmatig contact wil hebben over de verdere ontwikkeling en realisatie van het plan.

Bezoekerscentrum en direct omwonenden

In juni 2021 heeft Kremer persoonlijk de direct omwonenden, voorafgaande aan te houden informatiemiddagen, uitgenodigd langs te komen in het tijdelijke bezoekerscentrum, dat op het terrein van de zandwinning was gerealiseerd. Dit was een tijdelijke ruimte die het mogelijk maakte geïnteresseerden te ontvangen, de plannen te presenteren en in gesprek met elkaar te gaan. Hier is door de direct omwonenden gebruik van gemaakt zowel in groepen als individueel.

Informatiemiddagen

In augustus 2021 zijn twee informatiemiddagen gehouden waarbij het bezoekerscentrum is opengesteld voor belangstellenden. Vooraf is een uitnodiging geplaatst in de lokale en regionale media (o.a. dagbladen).

Informatiebrief en website

Er is een digitale informatiebrief die vanaf 2021 tot viermaal per jaar verschijnt en aan geïnteresseerden wordt toegestuurd. Daarnaast is er een website die geraadpleegd kan worden en waar behalve het plan en bijhorende video's, nieuwsbrieven en achtergronddocumenten kunnen worden geraadpleegd. De website 'Waar ook de natuur wint' is speciaal opgezet om geïnteresseerden en omwonenden op de hoogte te houden van de voortgang.

Communicatie tot op heden

Door Kremer zijn vanaf 2020 tot heden gesprekken gevoerd met diverse groepen: (direct) omwonenden, geïnteresseerden, belanghebbenden, stakeholders en partners. Daarbij hebben ook ontvangsten plaatsgevonden in het bezoekerscentrum van individuele gemeenteraadsleden Westerwolde, (direct) omwonenden, Staatsbosbeheer, Waterschap Hunze en Aa's en de leden Commissie voor de milieueffectrapportage.

Tijdens het overleg is ervoor zorggedragen dat bij elk overleg de volgende agendaonderdelen aan de orde kwamen:

- aanleiding en bedoeling van de bijeenkomst;
- introductie van de bedrijfsactiviteiten van Kremer;
- de plannen voor de zandwinplas, het leidingtracé met transportweg en de verplaatsing van installaties en gebouwen naar Bedrijventerrein Zuid Groningen;
- de motivatie voor deze plannen (gevolgen en voordelen voor de omgeving);
- de stand van zaken in de procedures en voorbereidingen;
- de komende activiteiten in het kader van de planvorming en -vergunningen;
- gelegenheid tot vragen en opmerkingen, reacties en suggesties.

Van de overleggen zijn aantekeningen gemaakt, maar omwille van de privacy wet- en regelgeving heeft geen registratie van persoonsgegevens plaatsgevonden.

Kremer streeft naar een voortdurende, open dialoog met omwonenden en belanghebbenden. Dit in de overtuiging dat een breed gedragen plan, dat zo veel mogelijk rekening houdt met wensen en bezwaren, de meeste kans van slagen heeft om met succes te kunnen realiseren.

6.2.2 Overleg met andere overheden

Op grond van artikel 3.1.1, lid 1 juncto artikel 3.1.6, lid 1 onder c Bro pleegt het bestuursorgaan dat belast is met de voorbereiding van een bestemmingsplan, daarbij overleg met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.

